

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 15, številka 3

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
SEPTEMBER 2020

1 POGOVOR Z ŽUPANOM

7 NOVICE IZ OBČINSKE UPRAVE

- 8 Priznanja Občine Komen v letu 2020
- 8 Županova priznanja v letu 2020
- 9 Ocenjevanje vin na območju občine Komen v letu 2020
- 9 Ocenjevanje urejenosti naselij, domačij in vrtov na območju občine Komen v letu 2020
- 11 Otvoritev vinoteke v Štanjelu

13 IZ VAŠKIH SKUPNOSTI

- 13 Praznik drnjul v Škrbini
- 14 Velikonočni koncert v Gorjanskem
- 14 Ohranjamo dediščino naših prednikov
- 15 Smerokaz, iztrgan pozabi

16 DRUŠTVENO

- 16 Odkritje spominskega obeležja na mejnem prehodu Gorjansko
- 16 Prijatelji mladine se selimo na boljše
- 17 Vzdrževanje in zaščita vidne podobe Debele griže od marca 2019 do junija 2020
- 18 Snemanje barvitih zvokov na Debeli griži in okolici
- 18 Iz tržaškega zaledja: vrniti ali ne vrniti - to ni več vprašanje
- 20 Venček 2020

20 BURJINA GLASBA

- 20 Spet z orkestrom po »korona« pavzi
- 21 Vse se začne z majhnim
- 22 Mladi + poletje + glasba = MusiKras 2020

24 KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

- 24 Zorenje grozdja in priprava na trgateg
- 25 Ob 30 letnici osmice rebula imajo županovo vino

26 EKO

- 26 Vse več nesnage v zabojnikih za plastično embalažo

27 ZDRAVSTVO IN SOCIALA

- 27 Bogastvo čustev

28 ŠPORTNO

- 29 Poletje na Krasu 2020
- 30 Evropski teden športa
- 30 Prvič tudi s člansko ekipo - ŠKD Kras
- 31 Vlaganje v znanje in kakovostno delo v nogometu
- 31 Uspešen zaključek poSKOKčve sezone in začetek nove

32 BURJICA

33 IZ ŠOLSKIH KLOPI

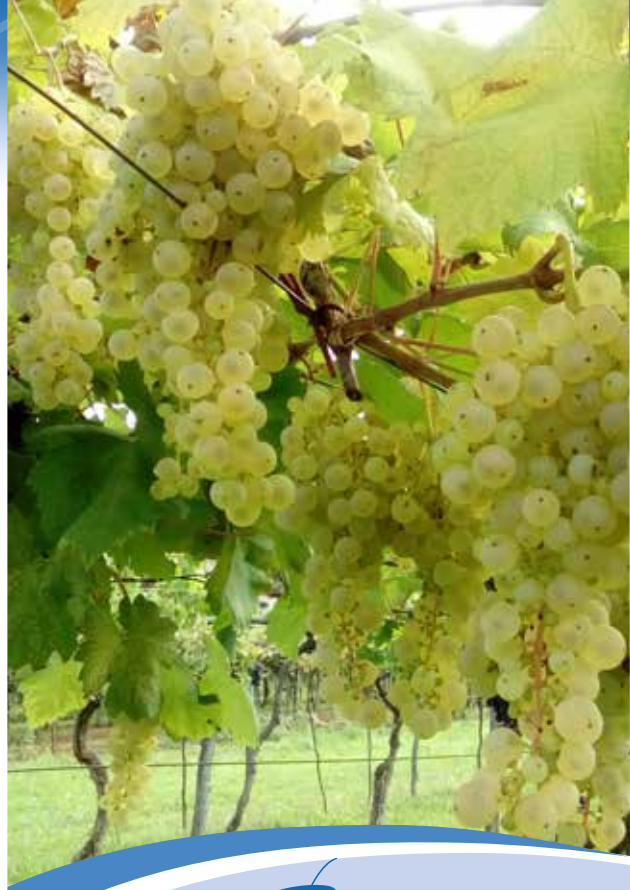
- 33 Generacija 2005 se poslavlja od OŠ Komen
- 34 OŠ Komen prestižno priznanje

36 KAR BURJA PRINESE

- 36 Samogovori v ofsajdu Mojce Senegačnik
- 36 Obisk na sedežu krške škofije (otok Krk) ob 100. obletnici smrti dr. Antona Mahničarja iz Kobdilja

39 KOSOVELOV DOM

40 PRIREDITVE IN OBVESTILA

Burja

Glasilo Občine Komen
Letnik 15, številka 3, SEPTEMBER 2020

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.400 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Mojca Sušnik Klemenčič (pomočnica odg. urednice), Tanja Bratina Grmek, Suzana Stanko, Martina Godnič
Lektoriranje: Barbara Jejčič
Priprava in tisk: Studio Terčon, Borut Terčon s. p.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do 25. 11. 2020. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v septembrsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji. Vabimo tudi vse fotografe ali fotografke kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide DECEMBRA 2020.

Na naslovnici je vrt družine Horvat-Furlan iz vasi Trebižani, ki si je na ocenjevanju urejenosti vrtov prislužil prvo mesto.
Avtorica naslovne fotografije: Tanja Saražin Strnad

PROSTOFER

PROSTOVOLJNI ŠOFER

OBČINA KOMEN

S SRCEM NA POTI – brezplačni prevozi za starostnike

Morate do zdravnika, trgovine ali kake druge ustanove oziroma po drugih opravkih, pa nimate prevoza? Brez skrbi, s 25. majem 2020 so se ponovno pričeli izvajati brezplačni prevozi PROSTOFER. Vsaj 3 dni prej pokličite na brezplačno številko 080 10 10 in eden od Prostoferjev vas bo odpeljal po opravkih.

Kaj je novega in kaj še bo

V naši občini se pravzaprav veliko dogaja, spreminja in izboljšuje. Da bi izvedeli čim več o tem, sem sedel k pogovoru z županom Občine Komnen, mag. Erikom Modicem.

Je kakšna naloga, ki je v Občini Komnen niste uspeli uresničiti, ker vam je to preprečila epidemija Covid-19?

Epidemija Covid-19 je nekoliko zamaknila začetek nekaterih projektov oziroma dejavnosti. Edino, česar letos nismo uspeli uresničiti, je bila ureditev novih sanitarij v vrtcu v Komnu. Načrte smo dobili nekoliko pozno, tako da je bilo premalo časa, da bi našli izvajalca, ki bi v kratkem času, do konec avgusta, lahko dela izvedel.

Katere projekte, pomembne za celotno komensko občino, pa ste uspešno zaključili v obdobju od junija 2019 do sedaj, torej od lanske slavnostne seje občinskega sveta v Štanjelu?

Na prvo mesto bi postavil rekonstrukcijo vodovoda v Gornji Branici, torej od Čehovinov do Kobilov. Uspešno smo se dogovorili z Direkcijo RS za infrastrukturo, da bomo skupaj po končanih delih na novo preplastili ta del ceste v dolžini približno enega kilometra. Cesta je bila prej res v slabem stanju. Ob tem Direkcija RS za infrastrukturo izvaja

Rekonstrukcija vodovoda v Gornji Branici.

tudi gradnjo podpornega zidu na delu ceste, kjer je bila nevarnost plazjenja. Ta projekt je bil letos za Občino finančno tudi najzahtevnejši, poleg del v Štanjelu.

V Štanjelu smo izvedli več del. Najprej naj omenim novosti na gradu. Dokončali in odprli smo enoteko kraških vin, prav tako smo zaključili dela v viteški dvorani. Trenutno poteka izgradnja informativne točke Nature 2000 v mansardi, zaključena je gradnja vhodne

avle, v kateri manjka še oprema. Odprtje načrtujemo najpozneje do pomladi 2021.

Ko govoriva o štanjelskem gradu, nas zanima, kolikšna je ocena škode zaradi poplave v avgustu letos.

Škode je na srečo manj, kot smo se bali, da jo bo. Sanirati bo potrebno nekatere obloge, parket je večinoma v redu, potrebno ga je le pobrusiti na dveh mestih, nekoliko več škode je na lesenih stopnicah. Da je škoda manjša od pričakovane, lahko pripišemo tudi uporabi razvlaževalcev, ki smo jih dobili na posodo od republiškega štaba Civilne zaščite iz Ljubljane.

Ko smo iskali razlog za to nezgodo, smo ugotovili, da ponikovalnica, ki je umeščena nad gradom, ni mogla požreti tolikšne količine padavin in zato je voda tekla naprej do zgradbe in s hriba vdrla preko zgornjih vhodnih vrat v nadstropje. Morali bomo napraviti dodatni preliv, ki bi pomagal odvajati viške padavin stran od gradu. Dejstvo je, da je v treh urah padlo okoli 150 litrov dežja na kvadratni meter, kar je sicer precej več kot enomesečna količina padavin na tem območju.

Saj v Štanjelu ne obnavljate samo gradu, kajne?

Preplastitev regionalne ceste v Gornji Branici.

V Štanjelu smo dokončali celovito obnovo Kobdiljskega stolpa, ki ga je lani poškodoval udar strele. Obnovili smo poškodovani del stolpa, na novo montirali strelovod, popravili smo fasado in izdelali novo betonsko ploščo na vrhu stolpa. Obnovili smo električno napeljavo in postavili novo stopnišče v stolpu. Uredili bomo informativno točko za projekt Kaštelir, kjer bodo razstavni prostori, povezani s prazgodovino območja. Namestili bomo sodobno multimedijsko opremo in letos jeseni bo info točka začela delovati.

Omeniti velja še polnilce za električna vozila, ki smo jih namestili v Štanjelu in Komnu, pa izposojevalnice e-koles, prav tako v Štanjelu in Komnu. Zanimanje za uporabo teh električnih koles med občani narašča. Poudaril bi, da je uporaba teh koles brezplačna še dve leti, dokler se projekt ne konča. Uredili smo tudi prosto dostopna brezžična omrežja v Komnu, Štanjelu in Kobjeglavi, imenovana WIFI4EU.

Pred občinsko stavbo vidimo parkirano novo električno vozilo. Čemu je namenjeno?

Lani septembra je stekel program PROSTOFER, za katerega smo nabavili novo električno vozilo. Pet prostovoljcev se izmenjuje pri vožnjah starejših

Prenovljena viteška dvorana v štanjelskem gradu.

občanov, ki sicer nimajo možnosti prevoza, da bi obiskali ambulanto, zdravstveni dom ali bolnišnico oziroma opravili kak drug nujen opravek.

Kupili smo tudi kombinirano vozilo, s katerim izvajamo prevoze otrok s posebnimi potrebami v Osnovno šolo Kozara v Novo Gorico. Doslej je te prevoze izvajal najeti prevoznik, vendar smo ugotovili, da je bolj racionalno, če nabavimo svoje vozilo. Ob tem je ta kom-

bi na razpolago različnim društvom z območja občine, ob večerih in koncih tedna. Zanimanje za takšno rabo med društvu je zelo veliko, saj je cena najema tako rekoč simbolična.

Občasno slišimo pripombe občanov, da Občina Komen vlaga preveč sredstev v razvoj Štanjela, da se, skratka, vse vrte samo okoli Štanjela. Kako komentirate take očitke?

Vem za takšne pripombe. Hkrati pa se moramo zavedeti, da ima prav Štanjel največji razvojni potencial v občini in da je zaradi tega tudi mnogo lažje pridobiti evropska sredstva. Obetamo si, da bo razvoj Štanjela pomagal tudi pri oživitvi drugih vasi. Pri tem želim poudariti, da največ vlagamo ne v celotni Štanjel, temveč v staro jedro naselja. V tem zgodovinskem delu vasi ima občina tudi največ nepremičnin, poleg gradu.

Seveda pa turistično središče Štanjela zahteva tudi več urejanja s strani Občine. Poudaril bi npr. vidik urejanja prometnih razmer, kjer smo uvedli plačljive parkirne površine v Štanjelu in sprejeli odlok, ki celovito ureja dovoz in parkiranje v starem vaškem jedru Štanjela, ob koncu tedna tudi s pomočjo domačih redarjev.

Obnova Kobdiljskega stolpa.

Izposojevalnica e-koles v Komnu.

Precejšen razvoj načrtujete tudi za občinsko središče, torej za Komen. Kakšni so načrti?

Največ novega je povezanega s središčem naselja. S podjetjema Tuš in Kraške lekarne smo uskladili načrte o novem, večjem trgovskem poslopiju za Tuš in o novi zgradbi, v kateri bo imela lekarna večje prostore. Določili smo tudi prostor za parkirišče za stranke teh lokacij, ki bo za obema poslopijema, kar bo zagotovilo lepši videz središča Komna. Hkrati vozila ne bodo vplivala na prostornost novega trga.

Časovnica še ni določena, vemo le, da želi podjetje Tuš imeti svojo trgovino odprto jeseni leta 2021. Ker bo šlo za rekonstrukcijo obstoječe trgovine, bo ta delovala vseskozi, novi del pa bodo prizidali v smeri sedanjega peščenega parkirišča, proti severu.

Ob pogledu na sedanjo podobo središča Komna ne moremo spregledati razmeroma žalostne podobe kulturnega doma.

Dokončali smo idejno zasnovo preureditve zadružnega oziroma kulturnega doma v Komnu. Izkazalo se je, da je bolj racionalno zgraditi novo stavbo kot pa preurediti staro poslopije. To se je potrdilo tudi na zboru vaščanov Komna.

Nova stavba bo namenjena samo aktualnim potrebam kulturnih in sorodnih dejavnosti občanov. V njej so predvideni dvorana, večja knjižnica, prostori za pihalni orkester in druge kulturne dejavnosti.

Novi dom bomo zgradili tako, da bo skladen z zahtevami energetske varčnosti. Tako bomo lahko kandidirali za pridobitev sredstev Eko sklada, saj si tako obetamo od 40 do 60 odstotkov

potrebnih sredstev iz tega vira, kar je med ostalim odvisno od vrste materialov, uporabljenih pri gradnji.

Pri izgradnji nove stavbe bomo poskrbeli za ohranitev fresk, ki so v sedanjem objektu. Nova stavba bo stala tako rekoč na istem mestu, morda bo le malce zamaknjena, in bo nekoliko manjša od sedanjega. V njej načrtujemo dvorano, ki bo odprtega tipa, torej ne le za manjše, komorne dogodke, ampak tudi za poslovna ali podobna srečanja. Stran, obrnjena proti jugu, bo imela stekleno steno, in bi tako omogočili lep razgled prek vinogradov.

Na katerih osnovah se pravzaprav pripravlja prenova središča Komna?

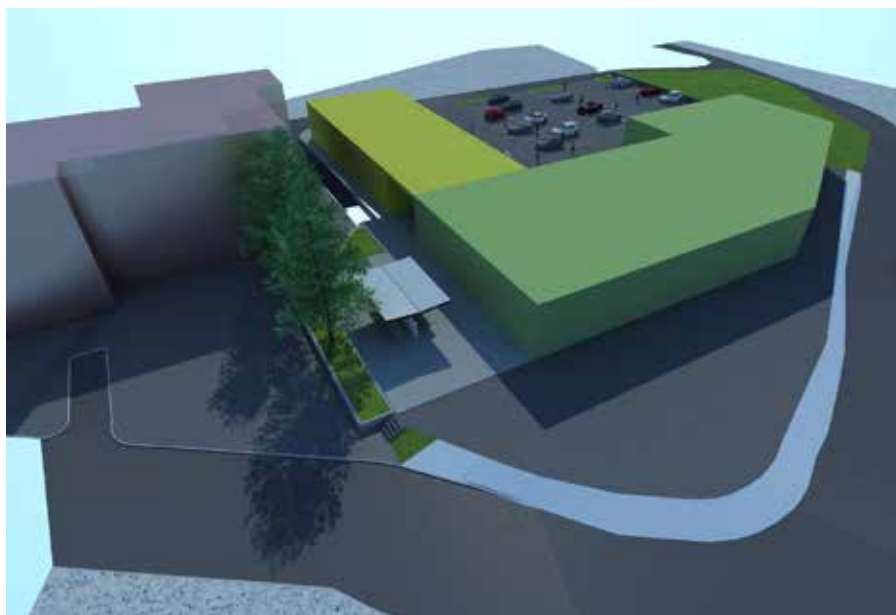
Ureditev središča Komna usklajujemo med projektom, ki ga za svojo novo poslovno stavbo vodi podjetje Tuš, in predlogom strokovne komisije za novo prostorsko ureditev, sestavljene iz naših občanov. Ta predlog upošteva idejne zasnove za trg, ki so bile pripravljene že prej. Še vedno imamo manevrski prostor, da uresničimo utemeljene pobude.

Je to vse, kar bo novega v Komnu?

Smo v zaključni fazi pridobitve gradbenega dovoljenja za ureditev Malega trga v Komnu, ki bo neke vrste medgeneracijski park. Tam smo predvideli

Predaja ključev e-vozila prostovoljcem v okviru programa PROSTOFER september 2019.

Idejna zasnova ureditve novega TUŠa in lekarne s parkiriščem v Komnu.

parkovne površine, namenjene družanju mlajših in starejših, namestili bomo igrala za otroke, šahovnico za igranje šaha. To je trikotno travnato zemljišče pri Občini. Na drugi strani ulice, pri baru Paradiso, pa bomo uredili manjši spominski park, namenjen ohranjanju spomina na izgnance med drugo svetovno vojno, in nekoliko bomo uredili tudi okolico kala Luže. Ti prostorski posegi se bodo financirali z evropskimi sredstvi, za katera se bomo letos jeseni prijavi v okviru razpisa LAS.

Predvideli smo tudi ureditev obeh Fabianijevih parkov, torej Ferrarijevega vrta v Štanjelu in parka okoli Zdravstvene postaje Komen. V Ferrarijevem vrtu želimo urediti dodatno osvetlitev in elektrifikacijo do balinišča, kamor bi pripeljali tudi pitno vodo. Prav tako moramo urediti pot od Kobdiljskega stolpa do Ferrarijevega vrta, ki je zdaj v res slabem stanju. V okolici Zdravstvene postaje v Komnu nameravamo obnoviti vse betonske elemente, ki jih je projektiral arhitekt Maks Fabiani. Tudi ograja je potrebna obnove.

Ne smemo pozabiti, da je ureditev trga v Komnu povezana z graditvijo krožišča pri nekdanjem ALU Komen. Dokler bencinske črpalke ne premaknemo s sedanjega položaja na lokacijo ob novem krožišču, trga ne moremo začeti preurejati. Z Direkcijo RS za infrastrukturo smo dogovorjeni, da letos izdelajo

gradbeno dokumentacijo za ureditev tega krožišča in upam, da bodo prihodnje leto že začeli z izvedbo del. OMV bo potem premaknil bencinsko črpalko ob krožišče.

Se bo v zvezi s cestami v občini še kaj spremenilo?

Direkcija RS za infrastrukturo je pripravila investicijsko dokumentacijo za rekonstrukcijo ceste med Gorjanskim in mejnim preходом Gorjansko. Ta poseg vključuje tudi ureditev krožišča v Gor-

janskem pri pokopališču, kjer je odcep za smer proti Brestovici. To križišče je res nevarno, kar dokazuje več hujših nesreč na tem mestu. Prav tako so pripravili dokumentacijo za cestno povezavo med Štanjelom in Mančami, pri tem pa bi zgradili tudi obvoznico za naselje Kobdilj. To so dolgoročni načrti.

Kar se tiče ostalih lokalnih cest v občini, bi za celovito sanacijo potrebovali okoli milijon evrov sredstev, ki pa jih zdaj ne moremo zagotoviti. Poleg cest bi bilo potrebno obnoviti tudi dva mostova v dolini Branice oziroma Raše.

Vendar so za občane pomembne tudi druge, lokalne povezave med naselji in posamičnimi območji, ki so pogosto potisnjene na drugi tir.

Naj omenim ureditev nekaterih manj pomembnih poti, kot je nekdanja cesta med Komnom in Gabrovico, ki je zdaj vključena v projekt GEOMOB – ureditev mreže kolesarskih povezav na Krasu. Tako bi z novo utrjenimi kolesarskimi potmi povezali Komen s Sežano preko Coljave in Kosovelj, poleg tega pa bi uredili še dva stranska kraka iz Volčjega Grada in Kobjeglave, ki bi se vezala na glavno povezovalno os. Pot bo široka 3 metre in pol, od tega bo protiprašna zaščita široka 2.5 metra, na obeh straneh pa bo ožji tamponsko utrjen pas.

Projekt ureditve medgeneracijskega parka na malem trgu v Komnu.

To zaščito predstavlja štiricentimetrski sloj bitumna, saj zaradi Nature 2000, kamor spada Kras, tu ne moremo položiti asfaltne obloge. Projekt bomo prijavi-li skupaj s Sežano še letos jeseni in če bomo izbrani, se bo izvedba poti začela v prihodnjem letu. Z izjemo DDV bo ta projekt stoodstotno financiran s sredstvi evropskih skladov.

Na slavnostni seji občinskega sveta v Štanjelu ste omenili tudi priprave na gradnjo dnevnega centra za starejše občane v Komnu.

Konec letošnjega januarja je Občina Komen na dražbi kupila območje nekdanje menze ALU Komen na Čirju. V rekordno kratkem obdobju smo uspeli najprej legalizirati objekt in do konec junija pridobiti pravnomočno gradbeno dovoljenje za obnovo. Sklenili smo pogodbo z Domom upokojencev Nova Gorica in jim podelili brezplačno stavbno pravico, da lahko novo zgradbo koristijo za pripravo dnevnega centra za starejše občane. Dom se je pravočasno prijavil na razpis za evropska sredstva. Čakamo na ugoden razplet tega razpisa, kar naj bi bilo znano v kratkem.

Skrb za starejše je vse bolj v ospredju razmišljanja javnosti, tudi zaradi epidemije Covid-19, ki je posebej nevarna za ta del prebivalstva. Dnevni centri za starejše so eden od ukrepov, ki lajšajo življenje starejših, imajo pa tudi druge pozitivne učinke. Kako razmišljate v zvezi s tem na Občini Komen?

Naj navedem konkretne statistične podatke: v prvi polovici leta 2020 je znašal delež starostnikov nad 65 let v naši občini 22,7 %, kar je 801 oseb. Za primerjavo: v letu 2008 je bil delež manjši, in sicer 19,3 %. Slovensko povprečje znaša 22,3 %. Delež starejših z 80 ali več leti pa znaša 6,0 % ali 213 oseb. Leta 2008 jih je bilo 4,9 %.

Izkušnje potrjujejo, da je vključitev starejših v dnevni center bistveno boljše rešitev kot umestitev teh ljudi v domove za starejše občane. Dnevni center ni zadnja življenjska postaja zanje, zato se lažje odločijo za sodelovanje v njih. Čez dan so v družbi sebi podobnih, prek

noči pa so v domačem okolju. Tako os-tajajo tudi dlje časa aktivni. Tak način bivanja je ugodnejši za njih, za svoje in za družbo kot celoto, saj starejši živijo dlje ter so v boljšem psihičnem in fizičnem stanju.

Želel bi pa tudi poudariti, da moramo v naši občini posebno skrb nameniti ne le starejšim, ampak tudi mlajšim generacijam. Zato smo že takoj na začetku tega mandata ustanovili Komisijo za mladinska vprašanja in prireditve, ki je letos v januarju izvedla javni posvet z mladimi. V sodelovanju s komisijo smo letos uvedli subvencije za prvo reševanje stanovanjskega problema mladih, saj želimo, da mladi ostanejo v naši občini. In skupaj si prizadevamo tudi za nakup nekdanjega bara v Čirju, ki naj bil služil kot bodoče mladinsko središče. Prav tako namenjamo tudi več sredstev za vlaganja v predšolsko in šolsko vzgojo. V poletnih mesecih smo zaradi epidemije COVID-19 v številnih učilnicah v komenski in štanjelski šoli izvedli nove preboje, s katerimi smo omogočili neposreden izhod na zunanje površine. V septembru bomo začeli z izgradnjo nove šolske kuhinje in povečanjem avle v komenski šoli, ki bo dolgoročno zagotovilo ustrezno kakovost prehranjevanja naših osnovnošolcev in predšolskih otrok.

Kako vidite razvoj turizma v komenski občini?

Po najnovejših podatkih, ki sem jih videl, je bilo število nočitev v naši občini v tej sezoni kar ugodno, kar pripisujemo množični uporabi turističnih bonov med Slovenci. Marsikdo je obiskal Kras in seveda tudi komensko občino. Ocenjujem, da je bila sezona razmeroma dobra, še posebno, če se spomnimo, kako neobetavno je bila videti spomladi. Tudi nekateri gostinci so verjetno zadovoljni, gotovo pa ne vsi.

Zadovoljni smo s tem, da nam je letos uspelo ustanoviti skupno turistično organizacijo Krasa in Brkinov, tako da se je ORA (Območna razvojna agencija) iz sedanjega zavoda preoblikovala v d. o. o. S tem je postala organizacija bolj prilagodljiva in bo lahko nastopala bolj tržno naravnano. Hkrati je nastala skupna

struktura, ki bo skrbela za promocijo, razvoj in trženje turizma na celotnem območju turistične destinacije Krasa in Brkinov, kar bo prvič po letu 1994, ko je razpadla nekdanja skupna sežanska občina. Nova agencija ima dve enoti, ena za razvoj je v Sežani, druga pa je namenjena turizmu in ima sedež v Štanjelu. Turizem v naši občini temelji na znanim trikotniku: kulturna dediščina, neokrnjena narava in mir ter kulinarika z vinsko ponudbo.

Na tem mestu bi omenil tudi podatek, da smo v postopku spremembe vsebinskega dela občinskega prostorskega načrta, s katerim želimo odpraviti nekatere nesmiselne ovire za gradnjo, hkrati pa tudi olajšati odprtje manjših turističnih kampov skladno z veljavno zakonodajo.

Ker se zavedamo pomena razvoja gospodarstva, smo sprejeli nov pravilnik o spodbujanju zaposlovanja v komenski občini, s pomočjo katerega smo letos razpisali subvencije gospodarskim subjektom za odpiranje novih delovnih mest. Računamo na to, da nam bo tako uspelo zagotoviti tudi nova delovna mesta v turizmu.

Vsi načrti Občine Komen seveda se lahko uresničujejo le, če so na voljo ustrezna sredstva. Vemo, da sredstva iz občinskih in republiških virov že dolgo ne zadoščajo več. Zato me zanima, kako uspešni ste pri pridobivanju drugih virov, torej predvsem sredstev iz evropskih skladov?

Lahko rečem, da smo nadpovprečno uspešni pri pridobivanju teh sredstev, saj moramo biti nadpovprečno uspešni! Naš lastni vir je premajhen. Uspešnost črpanja evropskih sredstev pa je močno odvisna od tega, koliko teh sredstev je na voljo. Namreč, v nekaterih obdobjih jih je na voljo več, v drugih obdobjih pa manj. Poleg tega so sredstva včasih lažje dosegljiva, ker so namenjena vsebinam, bližjim tistemu, kar želimo s pomočjo teh sredstev uresničiti. Prav tako pa je včasih težko najti vir evropskih sredstev, ki bi bil skladen z našimi potrebami. Takrat je treba vloge za ta sredstva prilagoditi, jih oblikovati tako, da čim bolj ustrezajo zahtevam

razpisov.

Kot primer težavnosti pridobivanja evropskih sredstev lahko navedem kulturni inkubator v Štanjelu. Že več let iščemo način, kako bi vzpostavili muzej slovenskega jezika in knjige. V njem bi izpostavili tudi bogastvo narečij našega jezika, ne le zaradi nas samih, ampak tudi zaradi tujcev, ki nas obiščejo. Težava je v tem, da sredstev za ohranitev nesnovne kulturne dediščine pri nas ni na voljo.

Možnost za rešitev te težave vidimo v tem, da celotni projekt povežemo s podjetništvom, saj za razvoj le-tega lažje pridobimo potrebna sredstva.

Tako so pri obnovi gradu strnjeni trije sklopi. V gradu so prostori, namenjeni izobraževanju v obliki delavnic, seminarjev in podobnega ter za potrebe podjetništva. Drugi sklop so prostori, namenjeni start-up podjetjem, torej podjetnikom, ki želijo uresničiti nove zamisli. Tretji sklop pa je demonstracijski prostor, v katerem lahko pokažemo, kako lahko z novimi, digitalnimi vsebinami predstavljamo klasične kulturne vsebine. V ta sklop lahko umestimo načrtovani muzej slovenskega jezika in knjige.

Pri iskanju potrebnih finančnih virov moramo biti iznajdljivi, povezovati se moramo z velikim številom tistih, ki jih zanimajo sorodne vsebine, in kot pri vsakem delu so zelo koristne izkušnje.

Smo med občinami, ki načeloma nimajo skrbi s preskrbo z vodo, saj je črpališče v Klaričih dovolj vodnato, da lahko postane tudi dodatni vir za druga območja v bližini. Se na področju oskrbe Obale s pomočjo naše Občine kaj premika?

Skupaj s partnerskimi občinami Krasa in Brkinov ter Kraškim vodovodom si prizadevamo za pridobitev evropskih in nacionalnih sredstev za postavitev novega, četrtega vodnjaka na območju črpališča v Klaričih še v tej finančni perspektivi, torej v letih 2021 oziroma 2020. Hkrati se borimo, da bi v okviru državnega programa za oskrbo Obale s pitno vodo zagotovili tudi povezavo Kraškega vodovoda z drugimi sosednjimi vodovodi in s tem večjo varnost za stabilno vodooskrbo naših občanov.

Kolikor vem, ste kot župan zelo pogosto prisotni na različnih dogodkih v občini Komen. Udeležujete se praznikov in različnih prireditev; neposredni stiki z občani so za vas zelo pomembni. Kakšne so vaše izkušnje »s terena«, kot pravimo?

Res je. Neposredni stiki z občani so zame ključnega pomena, saj omogočajo ažurno seznanitev s potrebami in tudi obstoječimi problemi. Seveda ni možno vedno in takoj rešiti problemov, včasih občina tudi nima tovrstnih pristojnosti, res pa je, da je mnogokrat pomembno že to, da pokažeš občanom, da si vzameš čas in jih poslušаш.

Ob tem bi omenil tudi pomen rednih stikov z vaškimi skupnostmi. Zadovoljni so s tem, da smo ob začetku mojega mandata povečali glavarino tako, da smo jo vrnili na prejšnjo raven, torej na višino, kakršna je veljala do začetka mandata prejšnjega župana. Takrat so glavarino zmanjšali za polovico. Ob zvišanju glavarine smo sprejeli tudi novost, da vaškim skupnostim teh sredstev ni nujno porabiti do konca koledarskega leta, ampak je poraba vezana na mandat vaških odborov. Česar ne porabijo v tekočem letu, lahko prenesejo v prihodnje leto in tako zberejo več sredstev ter uresničijo kako zahtevnejšo, dražjo pridobitev. Doslej se je namreč pogosto dogajalo, da so vaški odbori ob koncu leta sredstva porabljali za manj pomembne zadeve, samo zato, da glavarina ni ostala neporabljena.

Marsikje so se odločili, da bodo ta prihranjena sredstva povezali s sredstvi, ki jih lahko pridobijo v okviru participativnega proračuna in izvedejo res nekaj velikega, pomembnega.

Med prioritetami bi omenil podporo Občine Komen, da se obnovijo ali celo na novo zgradijo vaški domovi. Naš cilj je, da bi zagotovili prostore, v katerih se lahko vaščani družijo. Tako se izdelujejo načrti za ureditev vaškega doma v Kobjdilu, Gabrovici, Gorjanskem, Preserjah in Brjah pri Komnu. V Tomačevici je obnova vaškega doma skoraj končana, obnova doma v Ivanjem Gradu, Škrbinu, Brestovici in v Svetem se nadaljuje, v Kobjeglavi pa postopno nadomeščamo dotrajana okna z energetsko varčnimi.

V Svetem smo pripravili projekt medge-

neracijskega parka ob kalu, za kar smo se prijavili na razpis LAS. Tam bi postavili klopce, v gozdičku pa bi uredili prostor za fitnes.

Za konec pogovora bi rad vedel, kdo ali od kod izvirajo številne zamisli, ki predstavljajo razvoj naše občine? So to zamisli občanov, so to predlogi sodelavcev občinske uprave, jih domisljijo člani občinskega sveta? Vem, da morajo biti vse odločitve potrjene na sejah občinskega sveta, vendar me zanima, kako pridejo do tja, na dnevni red.

Menim, da moramo pri tem ločiti dve ravni. Ena je vaška, mikro raven, torej zamisli posameznih vaščanov ali vaških odborov. Te se pogosto znajdejo v okviru uresničevanja participativnega proračuna. S tem skušamo spodbuditi občane, da bi čim več razmišljali sami na lokalni ravni.

Druga raven je občinska raven. Vsekakor moramo imeti izdelano vizijo razvoja. To vizijo predstavijo tako kandidati za župana kot oni, ki kandidirajo na listah posamičnih strank. Vizijo med mandatom dopolnjujemo. Pri tem upoštevamo, za katere projekte je mogoče pridobiti potrebna sredstva ali partnerje. Tudi zamisli in predlogi občanov so vedno dobrodošli, naslovljeni neposredno na župana ali na sodelavce uprave.

Vse predloge pa je potrebno potrditi v okviru vsakoletnega občinskega proračuna na sejah občinskega sveta in šele potem se lahko gre v njihovo uresničevanje.

Ob koncu najinega pogovora bi želel poudariti, da vse, kar je uspelo nam uresničiti v zadnjih mesecih in vse, kar načrtujemo izvesti v prihodnjih mesecih, je tudi zasluga občinskih svetnikov, komisij in vaških odborov, ki konstruktivno sodelujejo pri razvoju občine, je pa tudi plod zavzetega dela zaposlenih v občinski upravi in v režijskem obratu ter tudi zastavljenega dela prejšnjih mandatov. Zato se zahvaljujem vsem za dobro sodelovanje in opravljeno delo.

Besedilo: Stane Sušnik

Občina Komen

POZIVA

k oddaji razvojnih pobud s področja urejanja prostora za pripravo sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Občine Komen

Občina Komen pristopa k izdelavi sprememb in dopolnitev št. 2 Občinskega prostorskega načrta Občine Komen (v nadaljevanju SD OPN 02), zato poziva zainteresirane lastnike zemljišč ter druge pravne in fizične osebe, da posredujejo svoje razvojne pobude s področja urejanja prostora, in sicer

do vključno 15. 1. 2021.

Pobud, prejetih po temu roku, ne bo mogoče obravnavati v tem postopku sprememb in dopolnitev OPN. Posredovane pobude naj bodo ustrezno obrazložene (obrazec: Vloga - pobuda za spremembo namenske rabe prostora, je dosegljiv na spletni strani Občine Komen na spletnem naslovu: https://www.komen.si/obcinska_uprava/vloge_in_obrazci/ in na sedežu občine).

Že podane pobude se bodo obravnavale v tem postopku, zato ponovnih vlog ni potrebno podati.

- Če je bila pobuda posredovana pred 1. 6. 2014, je bila obravnavana že v postopku sprejetega OPN Občine Komen
- Kot pobude za spremembo namembnosti zemljišč bodo evidentirane vse pobude podane po 1. 6. 2014 ter pripombe podane v času javne razgrnitve dopolnjenega osnutka OPN od 1. 10. 2014 do 15. 5. 2015, v kolikor so ob razgrnitvi predstavljale novo pobudo za spreminjanje kmetijskih ali gozdnih zemljišč v zemljišča za poselitev oziroma zanje pred tem še ni bila dana pobuda, ki bi bila že obravnavana.

Vse prejete pobude bo občina preučila in ovrednotila skladno z veljavno prostorsko zakonodajo. Obravnavane bodo pred pripravo osnutka SD OPN 02. Pobude, za katere se bo izkazalo, da so skladne z zakonodajo, cilji prostorskega razvoja občine ter varstvenimi in varovanimi omejitvami v prostoru in so hkrati ustrezne z vidika urbanističnih meril ter možnosti opremljanja zemljišč za gradnjo, bodo vključene v nadaljnji postopek.

Vlagatelji pobud bodo o opredelitvi glede svoje pobude seznanjeni pisno.

Pobude lahko posredujete v pisni obliki na naslov: Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, po elektronski pošti na naslov: obcina@komen.si ali jih oddate v sprejemni pisarni občine.

Številka: 3505-7/2018-5

Datum: 3. 9. 2020

Župan Občine Komen

Erik Modic

Delo občinskega sveta in delovnih teles v času koronavi-rusne bolezni COVID-19

V pomladnih mesecih, smo bili priča spremenjenemu načinu delovanja na večini področij našega življenja. Običajnih sej občinskega sveta ni bilo mogoče izpeljati, vendar pa delo članov občinskega sveta in občinske uprave kljub temu ni zastalo. V pomladanskih mesecih so bile tako sklicane štiri dopisne seje občinskega sveta (2. -- 30. marca, 3.-- 10. aprila, 4. -- 6. maja, in 5. -- 3. junija). V letošnjem letu sta bili sklicani dve redni seji; prva letošnja šele v mesecu juniju v združenem domu Štanjel, druga (12. redna dne 15. julija 2020) pa v viteški dvorani v Štanjelu. Obe redni seji sta bili izvedeni ob strogem upoštevanju priporočil in navodil Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

12. redna seja, 15. 7. 2020 v Viteški dvorani.

Priznanja Občine Komen v letu 2020

Občinski svet Občine Komen je na 11. redni seji sprejel sklep o podelitvi dveh priznanj Občine Komen v letu 2020, in sicer Sabini Godnič (predlagatelj UO in NO KO DIS 1941–1945 Komen) in Društvu za razvoj kmetijstva in turizma Planta (predlagatelj David Zega in skupina občanov).

Župan Občine Komen, mag. Erik Modic, je priznanja Občine Komen podelil na Slavnostni seji Občinskega sveta Občine Komen v petek, 21. avgusta 2020, v Štanjelu.

Prejemnica priznanja Občine Komen Sabina Godnič

Sabina Godnič je članica Krajevene organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 Komen že od same ustanovitve društva leta 1993. Že več kot 20 let jo tudi vodi ter je gonilna sila društva. Na republiškem nivoju je članica izvršilnega odbora društva.

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je bilo ustanovljeno s ciljem ohranjanja zgodovinskega spomina na grozote druge svetovne vojne, za doseg osnovnih pravic za vojne žrtve in opomin, da se kaj podobnega nikoli več ne zgodi.

Ko je konec devetdesetih let matično društvo začelo zbirati podatke o prisilnem delu naših ljudi med drugo svetovno vojno in sprejemati vloge za odškodnine, je Sabina Godnič sprejela na prošnjo matičnega društva vlogo poverjenice za to področje. Udeležila se je več seminarjev in tečajev ter pridobila dovoljenja Mednarodne organizacije za migracije in pomagala izgancem pri izpolnjevanju vlog. Leta 1999 je postala predsednica komenskega društva. Bila je aktivna pri zbiranju gradiva – fotografij

Foto: Ana Rojc.

občanov beguncev in izgnancev, ki so bili leta 1944 izgnani iz Komna in okoliških vasi na prisilno delo v Nemčijo.

Leta 2004 je bila pobudnica in organizatorka spominske razstave V spomin in opomin na grozote druge svetovne vojne.

Ob 65. letnici požiga in izгона so na njeno pobudo izdali zbirko pesmi domačina Slavka Turka.

Sabina Godnič je bila tudi pobudnica in koordinatorka postavitve pomnika ob 70. obletnici vrnitve naših ljudi iz izgnanstva in begunstva skupaj z Občino Komen in Vaško skupnostjo Komen in prireditve v letu 2015. Je pobudnica in aktivno sodeluje v projektu za postavitve spominske table ob pomniku »V spomin in opomin«.

(povzeto po predlogu UO in NO KO DIS 1941–1945 Komen)

Prejemnik priznanja Občine Komen Društvo za razvoj kmetijstva in turizma Planta

Društvo Planta je nastalo leta 2007 iz dejanske potrebe v okolju po pravno-formalni obliki organiziranosti za uresničitev idej in predlogov, ki so jih takratni člani liste Lista za naše kmetije predstavljali na lokalnih volitvah.

Društvo Planta je za svojega vzelo projekt Mesec kraške kuhinje, ga obudilo in izvaja še danes. Projekt Mesec kraške kuhinje je prepoznaven turistični produkt, promocija kraške kulinarike, pri katerem sodeluje več različnih ponudnikov in je priložnost za promocijo tega območja. Jesenskemu delu je društvo kmalu dodalo še spomladanski ter ustvarilo Mesec špargljev, ki zaznamuje začetek turistične sezone na Krasu in še danes skrbi za prepoznavnost divjega šparglja in divje hrane.

Člani društva sodelujejo na sejmih in predstavitev, prireditvah, praznikih in delavnicah, prisotni so kot ponudniki na stojnicah in gostitelji na svojih domačijah.

Društvo je aktivno na različnih področjih, člani so sodelovali pri vseh pomembnih omizjih razvoja Krasa, pripravljali javna soočenja ter okrogle mize, izobraževali člane in širšo javnost z izvajanjem različnih projektov. Izdali so več publikacij, zbirk receptov ter od samega začetka širijo glas o Krasu in njegovih dobrotah v zgibankah in letakih.

Priznanje Občine Komen je prevzela predsednica društva Aleksandra Pelicon.

(povzeto po predlogu Davida Zega in skupine občanov)

Županova priznanja v letu 2020

Za delo na področju prostovoljstva, solidarnosti in pomoči starejšim v Občini Komen je župan mag. Erik Modic na slavnostni seji občinskega sveta podelil županova priznanja petim občanom, Prostoferjem (Prostofer je skovanka iz besed 'prostovoljni' in 'sofer'. Prostofer je projekt zavoda Zlata mreža). Projekt je nastal v sodelovanju med Občino Komen in Zavodom Zlata mreža v septembru leta 2019, povezuje pa starejše

osebe, ki potrebujejo prevoz in ne zmorejo uporabljati javnih in plačljivih prevozov ali pa nimajo sorodnikov, ter prosto-

voljce-aktivne voznike, ki radi priskočijo na pomoč. Prostofer starejšim občanom omogoča lažjo dostopnost do zdravniš-

ke oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov in podobno.

Ocenjevanje vin na območju Občine Komen v letu 2020

Tudi letos je komisija, ki so jo sestavljali predsednica Majda Brdnik ter člani dr. Ivan Žežlina, Mojca Mavrič Štrukelj, Andreja Škvarč in Tadej Štoka, ocenjevala vzorce vin z območja Občine Komen. Ocenjevanje je potekalo na gradu Štanjel v petek, 10. julija 2020.

Zbranih je bilo 35 vzorcev. Večina vzorcev, in sicer kar 97 % je bila ocenjena z oceno 16,1 in več.

Priznanja za najboljše peneča so prejeli:

1. VINA KOBAL, Štanjel, rdeča penina TERA
2. VINARSTVO REBULA, Brestovica pri Komunju, malvazija penine ANASTAZIJA

3. VINA KOBAL, Štanjel, penina LUCIJA

Med vzorci belih vin je komisija ocenila:

1. VINA FABJAN (Fabjan Franko in Martin) Kobdijl, vino rebula
2. Drugo mesto si delita :
KMETIJA BUNTOVI, (Bogdan Cotič) Škrbina, vitovska grganja
VINARSTVO REBULA, Brestovica pri Komunju, malvazija
3. Borut KRALJ, Kobdijl, chardonnay

Rdeča vina-teran PTP:

1. VINARSTVO REBULA, Brestovica pri Komunju, izbrani teran PTP 2019, najvišja ocena in s tem tudi ŽUPANOVO VINO

2020

2. KMETIJA PIPAN PRI PIROTOVIH, (Zdravko Pipan), Sveto, teran PTP 2019
3. CV COLJA VINA (Matej Colja) Coljava, teran PTP 2019

Komisija je pohvalila tudi odličnost cabernet sauvignona letnik 2018 pridelovalca VINA FABJAN, (Fabjan Franko in Martin), Kobdijl

Za ŽUPANOVO VINO 2020 je bil proglašen izbrani TERAN PTP 2019 pridelovalca VINARSTVO REBULA, Brestovica pri Komunju.

Besedilo in foto: Tanja Saražin Strnad

Ocenjevanje urejenosti naselji, domačij in vrtov na območju občine Komen v letu 2020

NAGRAJENE VASI:

Komisija v sestavi: Stane Sušnik (predsednik) ter članic Orjana Grbac Velikonja, Nataša Kolenc, Tanja Arandjelović in Tanja Saražin Strnad je tudi letos ocenjevala urejenost vasi in izmed prejetih prijav izbrala najlepše vrtove. Ugotavljamo, da urejene vasi še naprej ostajajo urejene, premalo je tistih, kjer je opaziti spremembe na bolje. Radi se držimo reka, da je pri nas zasebna lastnina sveta. Ali to pomeni tudi to, da na zasebni lastnini res počnemo, kar hočemo? Da jo lahko zasmetimo do te mere, da popolnoma izniči podobo celotne vasi? Da ponekod odsluženi avtomobili in ostala navlaka že ovirajo dostop do vasi? Pa se vprašajmo, kje je tu zakonodaja. Tudi zakonodaja in ozaveščanje se najprej začneta v naših glavah, šele potem se prelijeja na papir.

Po drugi strani pa je razveseljivo, da se vendarle dogajajo spremembe. Opaziti jih je po tem, da marsikje metla in kosilnica iz domačega dvorišča sežeta tudi na klanec, javno pot, bližnjo gaso. Vedno več je urejenih ekootokov. Pohvala vsem, ki omogočajo, da se naše zapuščene avtobusne čakalnice spremenijo v prostore prijetnega druženja ob knjigah. Ozaveščanje o pomenu urejenega okolja se krepi in veseli smo tega.

Letos je komisija ocenila takole:

1. Mesto: zaselek Podlasi

Letos je marsikoga obvozna pot vodila skozi Podlase in verjetno smo jih vsi malo bolje spoznali. Idiličen zaselek v mirni braniški dolini. Le nekaj domačinov skrbi tako rekoč za vse. Nikjer

ni opaziti nobene navlake, površine so vedno pokošene, stare zidove kot zelena zavesa prerašča bršljan. V njegovo senco so domačini skrili klopce za obiskovalce. Iz zemlje so izkopali pozabljen kamniti kašipot iz avstroogrskih časov ter ga umestili na rob železnega mostu. Pravijo, da bo tu sedaj kraljeval kot večni pomnik nekdanjim časom. Podlasi so kraj nikoli dokončanih zgodb.

zaselek Podlasi.

2. mesto: zaselek Možci

Kljub maloštevilnim domačinom je ta mali zaselek nad Brestovico že dolga leta zgled skrbi za urejeno okolje. Skrb sega že čez glavno pot, pod avtobusno čakalnico, kjer je marljivi gospodar v zadnjem letu obnovil suhozid in s tem še izboljšal izgled zaselka. Presenečajo hudomušno zasnovani počivalniki iz palet, ki so lepo umeščeni v domačo ogrado. Po besedah domačinov jih je zasnovala njihova mlajša generacija. Mogoče pa so mladi ugotovili, da vsi skupaj, ob skrbi za tako lepo urejeno vas, res potrebujejo zaslužen počitek.

zaselek Možci.

3. mesto: vas Kobjeglava

Kobjeglava nikoli ne razočara. Domačini lepo skrbijo za svojo vas, vsako leto nekaj dodatno uredijo. Zasaditve na javnih površinah so oskrbovane. Robovi klancev so pokošeni, tu pa tam naletimo na domiselne zasaditve robov. Tu še vidimo kak latnik, ki se pne čez domači klanec in vabi v svojo senco. Ob skrbni negi gospodarjev v Kobjeglavi domačije ohranjajo svojo kraško pristnost.

Kobjeglava.

NAGRAJENI VRTOVI

Z leti je prijav za ocenjevanje vrtov vedno manj, občani se vedno težje odločajo za sodelovanje v akciji. Koliko lepih domačij in vrtov člani komisije opazimo že med ogledi vasi. Pa pocukamo lastnike za rokav: »Ali bi bili pripravljeni sodelovati v akciji?« Odgovor je vedno enak: »Pa kaj se bomo hvalili in izpostavljali, tako smo si pač uredili, saj je samo vrt ...« Pregarovna slovenska skromnost! Škoda, ker te skrite lepote tako ostajajo na očem samo njihovim lastnikom. Njihov trud in delo si zaslužita več kot navadno pohvalo. Še posebno letošnji nagrajenci, ker so si vrtove ustvarili po lastni zamisli, z lastno domišljijo in z lastnim delom. Dokazujejo, da znajo delati z rastlinami, znajo v okolje umeščati elemente, ki vrtove naredijo prijetne za bivanje in uživanje na prostem, predvsem pa znajo načrtovati in delati s pravim občutkom za estetiko.

1. mesto: vrt družine Horvat-Furlan, Trebižani

V Trebižanih se za pročelji obcestnih stavb skriva prav poseben vrt družine Horvat-Furlan. Na dvorišče vstopamo ob šumenju vode z bližnjega potoka, skozi idilično ozelenjeno gaso. Vrt se bohoti v zelenju, tlakovanih površin je ravno toliko, kot je nujno. Videti je, da je vrt nastajal spontano. Zasnovan je dvonivojsko. Zgornji in spodnji del povezujejo unikatne stopnice, izdelane iz odpadnih železniških tramov. Zamislil si jih je in izdelal gospodar sam. Vrtu dajejo funkcionalni in estetski pomen. Vsak kotiček vrta je domišljeno urejen, ničesar ni preveč in ničesar premalo. Pravi mali raj ob vodi.

Vrt družine Horvat-Furlan, Trebižani.

2. mesto: vrt družine Gerlica, Coljava

Novejše domovanje družine Gerlica na robu vasi Coljava ob vsakem letnem času pritegne pogled. Lastnika skrbno zaokrožata podoba svojega doma, komisijo pa je še najbolj prepričal zelenjavno-zeliščni vrt, ki je umeščen v tipično kraško vrtačo pod hišo. Marsikdo bi se verjetno ob pričetku novogradnje odločil, da tako dolino zasuje. Lastnika pa sta ravnala drugače in ohranila vse izvirne elemente vrtače. Premišljeno sta izkoristila vsako ped zemlje, vsakemu sklopu rastlin določila ustrezno mesto, se lotila obnove suhozidu. Pohvala za tako odločitev in zgled.

Vrt družine Gerlica, Coljava.

Podeljeni sta dve 3. mesti:

3. mesto: vrt družine Turk, Kobdilj

Kljub temu da Turkovi le občasno prihajajo na domačijo v Kobdilju, nas njihov vrt preseneti s svojo bujnostjo. V terasasti del pod hišo so umestili rastline, ki ne zahtevajo vsakodnevnih nege, a vseeno pričajo o redni oskrbi in dajejo vtis veličastnosti. Pridna roka gospodinje je še posebno vidna pri negi sivk. Pravi, da jih vedno »drži na kratko«. Rezultat pa je njihova mogočna blazinasta razrast, ki bi bila lahko vzor marsikateremu ljubitelju sivke. Nič ne zgrešimo, če rečemo, da je vrt Turkovih prelep mediteranski vrt sredi Krasa.

Vrt družine Turk, Kobdilj.

3. mesto: vrt družine Furlan, Tupelče

Za vrt družine Furlan iz Tupelč bi lahko rekli, da izgleda tako kot, da so se gospodarji preselili na vrt in ne živijo več v hiši. Vse je na svojem mestu, pospravljeno, vsaki rastlini je namenjena posebna pozornost, vsakemu drevesu dodatna zasaditev. Vrt lepo povezuje poslopje stare in nove hiše in tvori skupno podobo. Ozelenitve so domišljene, marsikje diskretno zakriva jo koticke, kot je npr. prostor z bazenom. Prehajanje med deli vrta je za obiskovalca že prava mala avantura, polna prijetnih presenečenj.

Vrt družine Furlan, Tupelče.

Besedilo in foto: Tanja Saražin Strnad

24. julija 2020 je odprla svoja vrata vinoteka v Štanjelu

Vinoteka je bila zgrajena z evropskimi sredstvi za regionalni razvoj v okviru Programa Interreg V-A Italija-Slovenija (2014--2020) projekta »Trajnostni razvoj kmetijstva in turizma na čezmejnem Krasu« Agrotur II v okviru Centra za promocijo lokalnih produktov z regionalno vinoteko. Cilji projekta, ki se izvaja v obdobju dveh let, so:

- okrepiti čezmejno sodelovanje in povezovanje deležnikov pri pripravi skupnih agroturističnih orodij za varstvo in trajnostno rabo dediščine,
- zmanjševanje vpliva pridelave tradicionalnih kraških produktov na okolje in
- izboljšanje kakovosti ter krepitev skupne promocije terana in kraškega pršuta.

V projektu so sodelovali projektni partnerji: Kmetijski inštitut Slovenije, Univerza v Trstu, Univerza v Vidmu, Univerza v Novi Gorici, Občina Komen in Confesercenti Venezia.

Vinoteka v Gradu Štanjel ponuja izključno vina iz čezmejnega območja Krasa. Vinska karta se bo prilagajala letnemu času, spreminjala in dopolnjevala se bo na tedenski oziroma mesečni ravni.

Svečane otvoritve sta se udeležila tudi resorna ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dr. Aleksandra Pivec, in predsednik Republike Slovenije Borut Pahor kot častni gost.

Župan, mag. Erik Modic, se je v svojem nagovoru zahvalil vsem, ki so prispevali

k zagonu vinoteke, v kateri bo mogoče poskusiti izvrstna vina te edinstvene kra-

ške krajine. Posebej je spodbudil vinarje, naj vinoteko sprejmejo za svojo, saj bo le

tako uspela na primeren način promovirati tako vinarje kot vina.

Besedilo: mag. Andreja Štok

Foto: Ivana Žigon

KOLO BUS - brezplačni avtobusni prevozi od Kopra do Krasa

V soboto, 18. julija 2020, je bila vzpostavljena storitev krožnih avtobusnih prevozov za potnike in kolesarje t. i. pilotna aktivnost KOLO BUS. Gre za brezplačne avtobusne prevoze, ki so uporabnikom na voljo ob sobotah in nedeljah, dvanajst vikendov zapored, na relaciji od Kopra do Krasa.

Storitev KOLO BUS je le ena izmed pilotnih aktivnosti projekta CROSSMOBY, program sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014--2020, katerega partner

je tudi Regionalni razvojni center Koper. CROSSMOBY spodbuja trajnostno mobilnost in vzpostavlja intermodalne storitve potniškega prometa ter je septembra 2018 ponovno vzpostavil železniško potniško linijo med Slovenijo in Italijo, česar pred tem sedem let ni bilo. Letos smo vzpostavili tudi storitev brezplačnih ladijskih prevozov za potnike s kolesi ter sistem za avtomatizirano izposojanje električnih koles na Krasu in v Brkinih.

KOLO BUS je storitev za prebivalce čezmejnega območja in obiskovalce Istre in Krasa, ki lahko od 18. julija do 4. oktobra

2020 brezplačno koristijo avtobusne prevoze potnikov in koles na krožni relaciji. Koper (glavna avtobusna postaja)–Kozina–Lipica–Divača–Sežana (avtobusna postaja)–Sežana (občina)–Štanjel–Sežana (avtobusna postaja)–Sežana (občina)–Divača–Kozina–Koper (glavna avtobusna postaja).

Avtobus s prikolico z nosilci za kolesa (KOLO BUS) vozi ob sobotah in nedeljah, od 8.00 do 11.26 in od 17.00 do 20.26. Odhodi so iz glavne avtobusne postaje v Kopru. Vnaprejšnje rezervacije mest na avtobusu niso možne.

Vozni red

SOBOTA IN NEDELJA		
KOPER – CAPODISTRIA, odhod iz glavne avtobusne postaje	8.00	17.00
KOZINA	8.30	17.30
LIPICA	8.58	17.58
DIVAČA	9.10	18.10
SEŽANA AP	9.25	18.25
SEŽANA OBČINA	9.28	18.28
ŠTANJEL	9.55	18.55
SEŽANA AP	10.25	19.25
SEŽANA OBČINA	10.28	19.28
DIVAČA	10.40	19.40
KOZINA	10.56	19.56
KOPER – CAPODISTRIA, prihod na glavno avtobusno postajo	11.26	20.26

Podelitev Štrekljeve nagrade 2020

Letos mineva 20 let od prve podelitve Štrekljeve nagrade, ki jo Občina Komen v sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti in Javnim skladom za kulturne dejavnosti podeljuje izbranim kandidatom za njihove izjemne dosežke na po-

dročju zbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega blaga v pesmi in besedi. Ker je letošnje leto prežeto z nevarnostjo okužbe s korona virusom, smo se odločili, da s podelitvijo letošnje nagrade počakamo na ugodnejše čase. Vseeno pa je potekal razpis za letošnjo nagrado in odbor za po-

delitev Štrekljeve nagrade, ki ji predseduje župan Občine Komen, mag. Erik Modic, bo v jesenskem času tudi zasedal in se izrekel o izbranem kandidatu za 20. podelitev Štrekljeve nagrade, ki zaradi svoje obletnice dobiva tudi novo podobo. Dosedanji Štrekljevi nagrajenci so bili: prof.

Pavle Merku, dr. Milko Matičetov, Zmaga Kumer, dr. Mira Omerzel Mirit, Marija Kozar - Mukič, Janez Dolenc, Jasna Vidakovič, Julijan Strajnar, Mirko Ramovš, prof. Viljem Černo, mag. dr. Engelbert Logar,

ddr. Marija Stanonik, Jasna Majda Peršolija, mag. Igor Cvetko, Pavel Medvešček, Tomaž Rauch, mag. dr. Ludvik Karničar, dr. Marko Terseglav, dr. Rožana Koštial.

Vsem se iskreno zahvaljujemo za nji-

hov prispevek k ohranjanju slovenske pesmi in besede ter ohranjanju in nadaljevanju poslanstva dr. Karla Štreklja.

Besedilo: Soraja Balantič

Iz vaških skupnosti

Praznik drnjul v Škrbini – v tretje gre rado

Slikovita vas Škrbina je dobila prireditve, o kateri je glas letos segel že »v deveto vas«. Prvi praznik drnjul – tako po domače rečejo drnulji, sočnemu, zamolklo rdečemu ovalnemu plodu rumenega drena – je res bil že leta 2018, a je letošnji obisk daleč presegel območje severozahodnega dela občine Komen. Več je bilo tudi gospodinj, ki so z veliko domiselnosti pa tudi poguma – saj ne moreš vedeti, ali bo uspelo nekaj, česar ni naredil še nihče pred teboj – spekle, skuhale in drugače pripravile številne dobrote z večjim ali manjšim deležem drnjul.

Najzaslužnejša za razmah te prireditve, ki združuje obujanje že zamrle kulinarčne in s tem tudi kulturne tradicije ter prijateljsko druženje, je domačinka Lili Mržek, ki se dobro spozna tudi na druge užitne rastline. Na račun te in drugih pobud za boljše poznavanje in uporabo rastlinskega bogastva na Krasu ji pravijo kar kmetijska ministrica. In ker je bila letos zaradi omejitev zbiranja prireditev dolgo negotova, je nazadnje obveljala njena odločitev, da

Lili Mržek, najzaslužnejša za oživljanje tradicije drnjul.

mora biti tudi tokrat. »V tretje gre rado,« se je pošalila, potem ko si je oddahnila ob pogledu na skupine obiskovalcev, ki so se zgrinjale na igrišče za znamenito Kraško šolo. Zvedavost je bila očitno močnejša od strahu pred virusom, ki znova kaže zobe.

Prvi dve razstavi sta bili v pritlični dvorani stare šole, letos pa je prišlo prav, da so morali mize in klopi postaviti na prostem. Pod streho ne bi bilo prostora za vse, ki so želeli videti in poskusiti, kaj so – z Lili na čelu – pripravile gospodinje iz Škrbine in okolice: Darja Bandelj, Joži Batista, Marjetka Bunc, Agata Cotič, Tjaša Cotič Komel, Magda Černigoj, Sandra Pelicon, Karmen Peric in Vida Umek. Večina jih je pripravila po več dobrot, svoje pa so – poleg lokalnih vinarjev – prispevali tudi Dušan Kosmina, ki je spekel kruh in rolado iz puranjih

prsi z drnjulami, pa še kak možak v ozadju!

Lili se je med drugim predstavila z drnjulovimi pizzetami, riževim narastkom s skuto, s sladoledom ter z bovlo z drnjulami v rečem in belem vinu, Agata je spekla navadno, Silvija pa potratno potico z drnjulami, Joži golaž, v katerem so paradiznik nadomestile drnjule, Karmen drnjulova očesa z lešniki, Sandra bučno rolado z drnjulovo marmelado, s katero je Magda, avtorica drnjulove krostate, napolnila tudi svoje testene žepke, itn. Za Marjetkine palačinke z drnjulovo marmelado je bila vrsta, dokler jih ni zmanjkalo, za vrhunec pa je bila prav tako njena drnjulova torta z letnico 2020.

Praznik drnjul, udeležil se ga je tudi župan Občine Komen Erik Modic, je imel poleg kulinarčnega še zabavno-informativni in rekreativni del. Za prvega je z odra na zadnji strani šolske stavbe s šaljivimi domislicami pa tudi poučnimi informa-

Magdini žepki z drnjulovo marmelado.

Marjetkina drnjulova torta 2020.

Sandi Peric s pohodniki.

Povezovalka prireditve Irena Tratnik s svojimi »šolarji«.

cijami ob glasbeni spremljavi neutrudno skrbela Irena Tratnik. Obiskovalce je že na začetku povabila na enourni pohod pod vodstvom Sandija Perica, član izjemno dejavne Vaške skupnosti Škrbina, v katero so vključeni tudi prebivalci vasi Rubije in Šibelji.

Na poti do treh obnovljenih kalov v

okolici je Sandi dobro stotnijo pohodnikov opozarjal na lokalne zanimivosti. Med njimi na hišo, v kateri je dolga leta živel in delal slikar Lojze Spacal, in na spominsko ploščo med vojno pobitim slovenskim padalcem. O preteklosti vasi pa, da je v najboljših časih imela okrog 740 prebivalcev. »Toliko, da so morali povečati cerkev,«

je povedal v ilustracijo. In dodal, da tudi danes, ko jih je veliko manj, še držijo skupaj in kar sami postorijo malone vse, kar je treba. Tako so v zadnjih nekaj letih poleg kalov obnovili notranjščino cerkve, uredili športno igrišče za šolo in obnovili stopnišče v njej, popravili nekaj načetih zidov itn. Dober zgled za mnoge druge!

Najdaljša vrsta je bila za palačinke ter belo in rdečo bovlo Lili Mržek – dokler ju ni zmanjkalo.

Agatina drnjulova potica.

Besedilo in foto: Iztok Ilich

Velikonočni koncert v Gorjanskem

Veliko noč smo letos praznovali popolnoma drugače, kot smo bili do sedaj navajeni.

Morali smo ostati doma; tudi udeležba obredov in sv. maše ni bila mogoča. Vsaka družina je bila izolirana in brez obiskov. Velikonočno mašo smo pričakali in spremljali preko televizijskih zaslonov.

To nenavadno in žalostno praznovanje sta nam polepšali akademska profesorica klasične harmonike Polona Tominec in Irena Birska, študentka – flavistka na Univerzi Anton Bruckner v Linzu.

Na kraškem dvorišču ob »štirni« sta nam priredili prijeten, ganljiv koncert velikonočnih pesmi. Preko zvočnikov jima je prisluhnila vsa vas. Vsi smo jima bili hvaležni za to prisrčno darilo ob cerkvenem največjem prazniku.

Naj glasba še naprej osrečuje vajine poti in vseh nas!

Besedilo in foto: Nina Buda

Ohranjamo dediščino naših prednikov

V Gornji Branici smo na mejnem robu kraškega sveta za razliko od ostalih Kraševcev bogatejši z lastnimi vodnimi viri, katere so že stoletja pred nami predniki spretno in spoštljivo izkoriščali v gospodinjstvu in kmetijstvu. V vasi Koboli so imeli več naravnih vodnih virov, največji in še danes »živ« vodni izvir leži ob vznožju kobilovskega hriba. Slednjega so že desetletja pred nami domačini zaježili in uredili iztok do vasi Koboli. »Pr studenci«

pravimo kraju, kjer so Kobilovci uporabljali vodo iz zajetja v gospodinjstvene namestitve ter za napajanje živine. V ta namen so Kobilovci v naravni lokalni kamen izklesali dve koriti, v katerih se je zbirala voda, ki je neprestano tekla iz pipe. V slednjih koritih se je po pripovedovanju domačinov napajalo tudi po sedemdeset glav živine, vsak dan po dvakrat na dan. Ravno tako pripovedujejo, da so v 19. in 20. stoletju vaščani imeli organizirane vaške

straže, da niso ljudje iz drugih vasi hodili krasti vodo. Zadnja leta pa je studenec osiromašen, vode ni več v tolikšni količini kot nekoč.

Vodno zajetje je bilo nazadnje očiščeno pred 33 leti, cevi pa menjane v 50. letih prejšnjega stoletja. Po vseh teh letih smo se vaščani organizirali in v mesecu marcu zopet očistili okolico zajetja ter izklesana kamnita korita. V prihodnje pa bomo vaščani očistili še zajetje ter prosili

pristojne službe, da zajetje pregledajo in opravijo nujna vzdrževalna dela z namenom ohranitve edinega še delujočega vodnega vira v vasi Koboli. Istočasno bi radi tudi samo zajetje ogradili z mrežo, da bi se zajetje ohranilo in vanj ne bi nestrokovno posegali brez ustreznih dovoljenj. Verjamem, da smo vaščani zavedni in znamo ceniti našo dediščino, ter da bomo slednji vodni vir ohranili in spoštovali za naše prihodnje rodove, verjamem tudi, da bo studenec zopet znal povezati ljudi med seboj in da nas bo z lastnim bogastvom in zgodovino tudi duhovno dovolj obogatil, da bomo bivali v sožitju in z roko v roki. Domačini imajo željo, da se zajetje ohrani za naše zanamce ter da se ga primerno vzdržuje in ohrani v skupno dobro za uporabo vode v kmetijstvu ter v spomin in spoštovanje naših prednikov.

V 50. letih prejšnjega stoletja so Kobolovci prekopal kmetijska zemljišča, da so zamenjali dotrajane cevi od zajetja do studenca (Foto: osebni arhiv Tilna Božiča).

Pogled v zajetje po 33 letih.

Do izraza je zopet prišel mogočni suhozidni podporni zid.

Besedilo in foto: Anamarija Samec

Smerokaz, iztrgan pozabi

Zaselek Podlasi, samotna domačija v dolini Branice, je letos prejel najvišje priznanje za urejen kraj v naši občini. Družina Sfligoj skrbi, da je okolica domačije vselej skrbno urejena. In ne le to, letos so okolico obogatili še z novo najdbo. V grmovju blizu domačije so našli pozabljen kamniti smerokaz, z oznakami smeri za bližnje kraje. Ker so imena krajev zapisana v italijanskem jeziku, lahko le domnevamo, da gre za zgodovinski ostanek iz obdobja, ko je na tem ozemlju bila še italijanska oblast. Glede na imena krajev, h katerim kamen kaže smeri, domnevajo, da je nekoč stal tam, kjer se cesta ob Branici sreča z državno cesto

med Štanjelom in Branikom.

Kamen so očistili in ga postavili ob star železen most, ki so ga po drugi svetovni vojni postavili Angleži. Tam čaka na koga, ki bi vedel o njem kaj več. Če kdo izmed bralcev ve, od kod ta smerokaz izvira ali pozna kakega podobnega, po možnosti iz istega obdobja, naj to sporoči na uredništvo našega glasila.

Besedilo: Stane Sušnik
Foto: Aleksandra Sfligoj

Odkritje spominskega obeležja na mejnem prehodu Gorjansko

28. junija 2020 v sklopu aktivnosti ob prazniku Občine Komen in praznovanju dneva državnosti so veterani OZVVS Krasa in Brkinov, PVD SEVER za Primorsko in Notranjsko, člani Območnega združenja Slovenskih častnikov Sežana ter člani Društva Komenski Kras 91 na mejnem prehodu Gorjansko svečano dvignili Slovensko zastavo in odkrili spomenik v spomin pripadnikom milice in teritorialne obrambe v vojni za Slovenijo.

Prisotne je pozdravil župan Občine Komen, mag. Erik Modic. Slavnostna govornika sta bila Zlatko Lah, takratni komandir Oddelka Milice Komen, in Valter Makovec, poveljnik enote Teritorialne obrambe, ki je delovala na območju današnje Občine Komen in širše. Oba govornika sta se spomnila in zahvalila vsem, ki so bili aktivno vključeni v osamosvojitvene dogodke, ter domačinom, ki so po svojih močeh nudili pomoč in podporo tako pripadnikom milice kot teritorialne obrambe.

Karavla Gorjansko, ki se je nahajala v neposredni bližini mejnega prehoda Gorjansko, je bila zadnja utrdba vojakov

JA na območju Komenskega Krasa. Vse ostale karavle na tem območju Krasa so že bile brez vojakov, saj so le-ti zbežali ali pa so se predali pripadnikom milice in TO. Na tej karavli so 2. julija 1991 med komandirjem karavle in komandirjem Oddelka milice Komen potekali zaključni pogovori o predaji tako vojakov te karavle kot vseh poveljujočih iz ostalih karavil in vseh, ki so se tu nahajali. Tega dne je bil v popoldanskem času med ko-

mandirjem milice in komandirjem te karavle sklenjen dogovor o predaji vojakov, ki so še ostali na karavli, in vseh poveljnikov iz ostalih karavil.

Vojaki so bili takoj odpeljani v zbirni center v Pliskovico. Po odhodu vojakov je komandir karavle aktiviral predhodno nastavljen eksploziv ter tako karavlo porušil. Komandirje karavil so miličniki vkleinili in odpeljali na Oddelek milice Komen od tu pa v zapor. S tem dejanjem in po tem dnevu na območju Komenskega Krasa ni bilo več prisotnih vojakov JA.

Svoj prispevek svečanosti ob dvigu slovenske zastave in odkritju spomenika so prispevali člani Pihalnega orkestra Komen.

Po slovesnosti je sledilo tradicionalno druženje s člani Društva Komenski Kras 91 v koči Kraških gadov.

»Komenski Kras 91« – Kraševci, ki so aktivno ali kako drugače sodelovali pri osamosvojitvenih dogodkih na Komenskem Krasu, se že od jeseni leta 1991 srečujemo na družabnem srečanju pri Lovski Koči Nadrožica. Letos, 2020, bi tako »Društvo Komenski Kras 91«, ki od leta 2013 organizira tradicionalno srečanje, imeli že 30 druženje Kraševcev, ki so sodelovali pri osamosvojitvenih procesih. Letos smo tako tradicionalno druženje združili z odkritjem spomenika v spomin na aktivnosti pripadnikov milice in teritorialne obrambe na Komenskem Krasu. V občini Komen imamo sedaj tako dva spomenika – spominski obeležji, ki nas opominjata na osamosvojitve Slovenije. Oba se nahajata na nekdanjih mejnih prehodih, in sicer na mejnem prehodu Klariči in na mejnem prehodu Gorjansko. Za oba spomenika ter okolico skrbijo člani Društva Komenski Kras 91, ki obenem skrbijo za urejenost pohodniške poti po Graničarski stezi med mejnim prehodom Klariči in karavlo Veliki Dol.

Besedilo: Franko Zadnik

Prijatelji mladine se selimo na boljše

Sedež Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana se seli v primernejše prostore, kjer bomo lahko lažje in bolje organizirali in izvajali dejavnosti za otroke, mladino in njihove družine.

Nova lokacija sedeža društva je na Bavziški ulici 11. Dostop je možen preko dvorišča oziroma zelenice za staro telovadnico, iz smeri parkirišča ob Ljudski univerzi oziroma stari šoli, levo od vhoda

v garderobe stare telovadnice.

Prenovljeni, svetli in udobnejši prostori od dosedanjih otrokom nudijo lepše začetje in možnost vključevanja v dejavnosti, ki so bile doslej pogojene s prostorom.

sko stisko.

Člani društva in otroci se iskreno zahvaljujemo pristojnim uslužbencem na Občini Sežana, Komunalno stanovanjskemu podjetju Sežana, Zavodu ŠTIP Sežana za izkazan posluh in dano pomoč ter donatorjem in našim prostovoljcem, še posebej Rudiju Pečarju za požrtvovalno delo pri urejanju novih prostorov.

Zaradi nevarnosti širjenja korona virusa se bomo svečani otvoritvi in slavnostnemu druženju odpovedali in počakali na boljše čase. Vseeno pa vas vabimo, da nas posamično obiščete, veseli vas bomo.

Začetek leta smo pričeli obetavno, kot je v naši navadi, in ravno, ko so bili predšolski otroci že v nizkem startu pripravljeni na odhod na letovanje v Kranjsko

Goro, so se naše sanje razblinile in pristali smo v karanteni. Sledila je popolna prilagoditev novim razmeram, asistiralimo učenju na daljavo z zagotavljanjem nadomestnih in doniranih računalnikov tistim otrokom, ki si ga sami ne morejo privoščiti, izvedli donatorske akcije in finančne pomoči otrokom v stiski z zagotavljanjem šolskih potrebščin, oblačil in zagotavljanjem dežurstva prostovoljcev za individualno varstvo otrokom roditeljev, zaposlenih v zdravstvenih in drugih javnih dežurnih službah.

Veliko staršev je še posebej letos potrebovalo celodnevno počitniško varstvo za otroke, zato smo letos pokali po šivih in sreča je nanesla, da so nam prostor za celodnevno počitniško varstvo omogočili v Osnovni šoli Srečka Kosovela Sežana, saj so otroci tako lahko bili razdeljeni v manjše skupine, za kar smo ravnateljici, ge. Jadranki Mihalič, nadvse hvaležni. V juliju smo počitniško varstvo organizirali še v Domu Krajevne skupnosti v Hrpejljah. Privoščili smo si tudi obisk Botaničnega vrta Sežana, Škratelnove domačije in se razgibali v športni hali Osnovne šole dr. Bogomirja Magajne Divača. Izletom z javnimi prevoznimi sredstvi smo se raje izogibali, zato so tradicionalni izleti na kopanje odpadli, a veselje ni bilo nič manjše, saj smo si dneve krajšali z vodnimi igrami, športom, izleti v naravo in drugimi vragolijami, ki nam jih nikoli ne zmanjka. V avgustu smo izvajali aktivno celodnevno preživljanje počitniškega varstva za otroke v Divači in Komnu. Star-

še občin Krasa in Brkinov, ki niso vedeli, kam z otrokom, smo povabili, da svoje najmlajše pripeljejo v varstvo, kjer smo poskrbeli, da jim ne bo dolgčas, neglede na to, iz katere občine naše regije so bili.

Uspešno smo izpeljali tudi letovanje na morju za predšolske otroke in osnovnošolce do 5. razreda v Fiesi. Kljub letošnjim oteženim razmeram zaradi epidemije nam je okolje nudilo udoben nastanitev in prijetne koticke, kjer so otroci lahko ustvarjali, tekmovali in se preizkušali v plavalnih veščinah ter vsaj malo pozabili na pretekle stresne tedne izolacije za štirimi stenami. Letovanja v Pacugu so se udeležili tudi otroci predmetne stopnje in se zabavali ob pestrem programu z vrstniki iz ZPM Ljubljana Vič-Rudnik, si privoščili izlet z ladjo, vožnjo s kajaki, ustvarjalne delavnice, večerna druženja ob tabornem ognju z obilico smeha in paberkovanja o mladostniških skrivnostih. Najmlajši so ob poslušanju pravljic že prej zaspali, a njihove sanje so bile prav tako sladke. Ko se imajo otroci lepo, pozabijo na skrbi in domotožje, za kar se vedno trudijo naši neutrudljivi vzgojitelji in jih s svojo energijo in idejami animirajo brez predaha.

Načrtov za bodočnost je veliko. Otroci nas potrebujejo, zato vas vabimo, da nas obiščete in nam zaupate svoje ideje in predloge, ki nam bodo v pomoč pri načrtovanju in izvajanju programov za otroke in mladino.

Besedilo: Ana Pangos

Foto: Tea Umek

Vzdrževanje in zaščita vidne podobe Debele griže od marca 2019 do junija 2020

Kamen, kamnite gradnje in burja so navduševali številne raziskovalce, literate in druge, ki jim je bila blizu kraška pokrajina. Danes je na primer slika povsem drugačna, saj je Kras »zelen«. Zaraščanje kraške pokrajine je ciklični pojav, ki se je v preteklosti večkrat obrnil, a trend zadnjih stoletij kaže, da se bo pokrajina v manj kot stoletju domala popolnoma zarasla. S pokrajino pa se zaraščajo tudi njene prepoznavne krajinske značilnosti, med katerimi so najmogočnejša prazgodovinska gradišča, kot je Debela griža pri Volčjem Gradu.

Med najbolj izrazite škodljive dejavnike gotovo sodi vegetacija, ki opazno ogroža

prazgodovinsko najdišče Debela griža

Zato si Zavod Krasen Kras, glede na obstoječe stanje, prizadeva, da bi s sprotnim in sistematičnim ročnim odstranjevanjem škodljive vegetacije postopno ustvaril pogoje za vzpostavitev celostne vidne podobe arheološkega najdišča in njegove okolice – tako njegove krajinske značilne podobe kot tudi izjemnega kamnitega obroča, ki obdaja utrjeno

prazgodovinsko naselje. Zato je zavod že leta 2016 zaposlil Edija Trobca, leta 2019 pa se mu je pridružil Branko Gomolj. Prizadevno ročno odstranjujeta škodljivo vegetacijo in postavljata zaščitno ograjo za pašo drobnice. Brez sistematičnega vzdrževanja očiščenih površin znotraj najdišča in v okolici bi se očiščene površine ponovno zarasle. Vsi ukrepi za zaščito gradišča in okolice se izvajajo skladno

z usmeritvami OE ZVKDS Nova Gorica in smernicami, ki so zapisane v Konseratorskem načrtu. Gre navsezadnje za sistematično vzdrževanje ustreznega stanja; predvsem skrb za ohranjanje nasipov, prehodnih poti in preprečevanje nadaljnega zaraščanja.

Besedilo in foto: Dejan Vončina,
Zavod Krasen Kras

Snemanje barvitih zvokov na Debeli griži in okolici 12. in 13. junija 2020

Že leta 2016 smo pri prvi postavitvi razstave v Štanjelu z naslovom Debela griža – biser Komenskega Krasa sodelovali z oblikovalcem zvočnih prostorov Boštjanom Perovškom z zvočnim prostorom Štanjela in okolice, nadaljevalo se je pri gostovanju razstave v Parku vojaške zgodovine pri Pivki, kjer je prispeval zvočni prostor prazgodovinske bitke med Rimljani in Japodi.

Tokratno dvodnevno snemanje zvokov znotraj Debele griže in okolice bo omogočilo še bolj kompleksen prikaz v 3 D predstavitvi Debele griže in okolice. Po podrobnem pregledu video materiala bodo zvoki tudi ustrezno dopolnjeni in umeščeni v zvočno sliko 3 D predstavitve, ki bo tudi zajemala najnovejša dognanja nedesruktivnih arheološki raziskav, ki so bila izvedena v letu 2018 po smernicah OE ZVKDS Nova Gorica. Če bo le

mogoče, bomo vključili tudi vonj.

Snemanje je zajemalo večerne in jutranje zvoke na različnih lokacijah. Glede na

zaraščenost in konfiguracijo terena se je spreminjala tudi zvočna slika. Izpostavljene točki sta pozicija pod lipo, ki se nahaja nekako v sredini gradišča, kjer se lepo slišijo tudi čebele in vrtača na vzhodni strani lokacije, ki ponuja posebno akustično izkušnjo. Glavnina zvokov so zvoki različnih žuželk in ptic. Sliši pa se tudi oddaljeni pasji lajež, oglašanje domačih živali, jutranje zvonjenje cerkvenih zvonov in tudi nekaj hrupa prometa in ostalih človekovih dejavnosti.

Oprema:
Snemalnik: Sounddevices MixPre 10T
Mikrofoni:
Usmerjeni mikrofoni (super cardioid) Decty S -- Mic 2
Prostorski (surround 5.1) DPA 5100
Prostorski (Ambisonic 360 °) Rode NT-SF1

Besedilo in foto: Dejan Vončina

Iz tržaškega zaledja: vrniti ali ne vrniti - to ni več vprašanje

Pod klobukom in v organizaciji Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras ter v sodelovanju s tistimi, ki premorejo streho nad glavo (Vaška skupnost Gorjansko) ali borjač pod drevesnimi krošnjami (Štrekljeva domačija Zavoda dr. Karla Štreklja Gorjansko), smo v okviru programa S'K'P (Bodimo povezani) in s sofinanciranjem Občine Komen izvedli iz poletja v jesen tri srečanja z gosti.

Na predvečer stoletnice požiga Narodnega doma v Trstu, 12. julija 2020, je bila naša gostja dr. Bogomila Kravos, slavistka, doktorica znanosti s področja literarnih ved, teatrologinja, samostojna raziskovalka in pisateljica iz Trsta. Številni obiskovalci so s prisotnostjo izrazili pod-

poro tržaškim Slovincem, ki si v širšem slovenskem kulturnem prostoru nenehno prizadevajo za kulturno rast in obstoj. Gostja se je v predavanju z naslovom Narodni dom in Slovenci v Trstu sprehodila skozi zgodovino od srednjega veka do danes s poudarkom na gospodarskem in kulturnem vzponu Slovencev v 19. in 20. stoletju. O Trstu, tretjem največjem avstro-ogrskem mestu poleg Dunaja in Prage, naravnem stičišču dveh avtohtonih kultur, v katerem so se stekale tudi druge kulture t. im. kozmopolitskega mesta.

»V tajni Londonski pogodbi, ki jo je leta 1915 Kraljevina Italija sklenila z antantnimi silami, je bilo zagotovljeno, da bodo

na pridobljenem ozemlju druge narodnosti povsem naravno razvijale svoje dejavnosti in svojo kulturo. Državniki podpisujejo mirovne pogodbe, spoštovanje podpisanih dogovorov prepustijo izvajalce in zavojevalci sledijo svoji logiki: z osvojenega ozemlja odstranijo moteče elemente in si prisvojijo njihovo premoženje,« je v strnjnem jeziku nadaljevala dr. Bogomila Kravos.

Na razpisu je bil izbran načrt arhitekta Maxa Fabianija, ki je predvidel nevpadljivo zunanost stavbe na tedanjem Vojaškem, danes Oberdankovem trgu. Notranost je bila v razkošnem secesijskem stilu. Nabirka ob razpisu pa je zavezovala bodoče uporabnike iz gospodarstva in

kulture, predstavnike Delavskega podpornega društva, Tržaške posojilnice in hranilnice, Hotela Balkan, Slovanske čitalnice, gledališča s 430 sedeži, Tržaškega Sokola, Društva Narodni dom, odvetniških pisarn Gregorin in Slavik ter dnevnika in tiskarne Edinost. Narodni dom je povezoval slovanske meščane, ki so pod okriljem kulture utrjevali identiteto. Ustanovitev tržaškega stalnega gledališča že pred vselitvijo v nove prostore je bila premišljena poteza. Sezone so prešle iz šestih v trideset naslovov. Ko so 1909. ustanovili še Glasbeno matico, je kulturna hiša ponudila tudi opere in operete, koncertni program, svoje prireditve so imeli tudi Sokoli, plese in tematsko uokvirjene zabave pa Delavsko podporno društvo in Čitalnica.

Po požigu večnamenskega središča in dvajsetih vnaprej določenih slovenskih ali slovanskih zgradb v mestnem središču

pa tudi okolici, kljub prisotnosti policije, karabinjerjev in vojske niso okrivili nikogar in niso iskali storilcev, enako se je zgodilo po pogromu v Pulju in Pazinu. S podpisom Rapalske pogodbe 1920. so določili meje med Kraljevino Italijo in Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Štiristo tisoč slednjih je ostalo v Italiji. Kronološki pregled dogodkov oziroma razburljivega stoletja sta v izčrpnem besedilu zapisala Martina Kafol in Ace Mermolja v knjižici Narodni dom, Trst 1904--1920, ki je izšla letošnjega julija pri Založništvu tržaškega tiska v slovenskem in italijanskem jeziku. Dr. Bogomila Kravos je v svojih dosedanjih delih raziskovala in se osredotočila na zgodovino Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, naslednika Dramatičnega društva (1902) in Slovenskega gledališča Trst (1905).

Zakonsko zaščito so Slovenci v Italiji dobili šele leta 2001 in v tem zakonu

so navedene stavbe, ki naj bi jih država Italija ali posamezne ustanove vrnila Slovincem. Predavanje je gostja zaključila z odgovori na vprašanja udeležencev in upanjem, da bosta državna predstavnika Slovenije in Italije naslednji dan, 13. julija, sklenila razumno dejanje in izvedla prvi korak k vrnitvi Narodnega doma v roke tržaškim Slovincem, za katere je glede na preteklost simbolnega pomena za sedanost in prihodnost ter izpolnjevanje določil zaščitnega zakona za slovensko manjšino na tržaškem, Goriškem in Videmskem.

V trenutku pisanja tega prispevka gre v javnost vabilo za drugo srečanje, pripovedovalski večer Tristo zajcev s pravljicarico, urednico, pesnico in pisateljico, mag. Anjo Štefan, ki prihaja iz Cerknice. Sklop treh srečanj se bo zaključil v Zadrurnem domu Gorjansko z Vladimirjem Gerželjem o Mišišogi, ki ji je namenil knjigo.

Besedilo: Nadja Mislej Božič

Foto: Olga Knez

Bilečanci so občni zbor imeli v Pivki

Namesto marca je Društvo Bilečanci Slovenija po sprostivni omejitve zbiranja zaradi preprečevanja širjenja novega koronskega virusa svoj redni občni zbor pripravilo v petek, 5. junija 2020, ob 10. uri, v Parku vojaške zgodovine v Pivki. Zbralo se je 114 članov društva in nekaj njihovih družinskih članov iz vse Slovenije. Udeležence sta na začetku pozdravila direktor parka Janko Boštjančič in župan občine Pivka Robert Smrdelj, ki je tudi sam vojaščino služil v častniški šoli v Bileci. Na občnem zboru so bilečanci sprejeli vsa potrebna poročila o dejavnosti v letu 2019 in načrt dela za leto 2020, ki je, žal, zaradi razmer nekoliko drugačen od

Pivškega občnega zbora bilečancev se je udeležila tudi številna skupina bilečancev s Krasa in Brkinov (z leve): Sergij Jerič, Branko Kjuder, Zvonimir Vojska, David Terčon, Vladimir Oblak, Dušan Benčič, Janez Pajer in Zvonimir Vatovec (manjka Srečko Rože).

načrtovanega, podelili so priznanja in zahvale, potem pa si z zanimanjem ogledali zbirke pivškega muzeja. Srečanje so

sklenili s kosilom ob vojaškem pasulju in ogledom vožnje nekaterih oklepni vozil iz muzejske zbirke. Občnega zbora se je

udeležila tudi številčna skupina bilečancev s Krasa in Brkinov.

Besedilo: Izak Štok
Foto: Jožko Člekovič

Venček 2020

Letos smo organizacijo tega tradicionalnega dogodka prevzeli v novoustanovljenem društvu Venček iz Štanjela. Kulturno etnološko društvo VENČEK IZ ŠTANJELA smo ustanovili letos z namenom ohranjanja in oživljanja starih ljudskih običajev, predvsem spletnja venčkov.

Po sprostitvi ukrepov zaradi epidemije v začetku junija smo se odločili, da ohranimo tradicijo tudi v teh časih in pohiteli s pripravi.

Naše prvo uspešno ogrevanje je bilo v Ivanjem Gradu v soboto, 13. junija, na žetvi sivke, kjer smo imeli delavnico spletnja venčkov iz sivke.

Letošnjo delavnico za domačine smo organizirali v nedeljo, 14. junija, popoldne. Domačinom smo poslali vabila na delavnico v vsako gospodinjstvo, v prihodnje pa si želimo večjega odziva. Zbrali smo se na »gasi« pri Valetovih, spletni venčke, se družili in se imeli lepo, za kar je poskrbela tudi naša članica Anamarija Černigoj, ki nam je skuhalo krepčilno enolončnico in nas pogostila.

V nedeljo, 21. junija, smo po običaju organizirali prireditev Venček sv. Ivana 2020.

Delavnica spletnja kresnih venčkov se je začela ob 10. uri. Vse tja do 16. ure so se lahko obiskovalci Štanjela in predhodno prijavljeni učili ob pomoči men-

toric izdelati svoj venček, ki so ga spletni iz prej nabranega najrazličnejšega poljskega cvetja, sivke, vrtic ...

Letošnja prireditev je potekala pred gradom, kjer smo nastajajoče venčke tudi obesili na ogled. Za izbor najlepših se je potegovalo kar 83 izdelanih venčkov. V letošnji strokovni komisiji so bili Stane Sušnik, Britta Hoeschele in Tanja Godnič. Izbirali so najlepše v dveh kategorijah: najlepší tradicionalni in najlepší fantazijski venček.

Z izborom je komisija začela po 16. uri, ko je na grajskem dvorišču potekal direkten prenos Koncerta iz naših krajev, ki ga je organizirala RTV Slovenija. Nastopil je Slovenski oktet.

Komisija ni imela lahkega dela, kajti vsi venčki so lepi, saj so narejeni s srcem in ljubeznijo, in ko je treba izbrati najlepšega, se je težko odločiti. Po napornem tehtanju v malenkostih, so se odločili za najlepše, in sicer: prvo mesto za najlepší tradicionalni venček si je z zelo natančno izdelavo prislužila Cirila Pirnat Pivk. Komisija je njihovo odločitev obrazložila takole: pravilen obod, natančno prepletena vrvica, širina rastlin, pravilen proporcij. Za drugo uvrščeni venček Katje Rustja je komisija zapisala tole: obod iz beke, pravilno opleteno, bogat venec. Za tretje uvrščeni venček izpod rok Aleksandre Sfligoj pa so napisali: obod iz srobot, kakovost izdelave. Tradicionalni venček je spleten samo iz ostre homulice.

kakovost izdelave. Tradicionalni venček je spleten samo iz ostre homulice.

Fantazijski venčki pa so pisani in puščajo prosto pot ustvarjalcu. Letošnji venčki so bili iz ruja, sivke, rmana, homulice, ranjaka, šentjanževke in mnogih drugih cvetnih dodatkov. Prvouvrščena je v tej kategoriji letos Slavka Ilich. Za njen venček je komisija zapisala tole: zelo pestro sestavljen, tako po obliki kot po barvni skali, iz zelenih gabrovih vejic je spodaj sprva nevidno. Drugo nagrado je dobil venček Katje Rustja s to razlago: zelo kreativno nanizano, brez simetrije, a vedno v sorazmerju – kot slika. Za tretje uvrščeni venček, ki ga je naredila Duška Švagelj, so zapisali: ruju je dodan nekoliko drzen dodatek v obliki peresaste bodalice in soplodje osata.

Za nagrade so prispevali: Bistro Grad Štanjel, Vina Švagelj, Čebelarstvo Trobec, Pekarna Vintola, Vrečke s sivko – Alenka Birska.

Ob sončnem zahodu smo se povzpeli na vrh Štanjelskega Turna in pri Gledanci v starem kotlu simbolično zakurili stare venčke. Ob ognju nam je etnologinja Marjeta Malešič pripovedovala o kresnih običajih in pravcah pa tudi ostali v skupini smo pripovedovali o običajih, ki se jih mi spominjamo. Nazadnje smo spontano zaplesali okrog gorečih venčkov. Kot nekoč ...

Društvo Venček iz Štanjela

Burjina glasba

Spet z orkestrom po »korona« pavzi

Po dolgi »korona« pavzi je tudi Pihalni orkester Komen z upoštevanjem varne razdalje, primerne števila udeležencev in z razkuženimi rokami začel z vajami. Najprej so se dobivale posamezne sekcije, kasneje pa orkester v polni postavi. Epidemija novega virusa je orkestru preprečila, da bi se udeležil kakšnega tekmovanja ali festivala doma ali v tujini, kot je bilo že tradicionalno. Na predvečer

občinskega praznika Občine Komen pa so pripravili nastop za svoje zvesto občinstvo. Tako so v soboto, 20. junija 2020, organizirali tri manjše koncerte v vaseh Tomačevica, Škrbina in Ivanji Grad. V vsakem kraju so se najprej predstavile posamezne komorne zasedbe trobent, flavt, klarinetov in nizkih trobil. Pred samim nastopom orkestra pa so plesalke skupine BeFunky še dobro razgrele občinstvo.

Pihalni orkester je pod taktirko Matije Tavčarja zaigral nekaj znanih melodij, kot so »Sen znala jest« Rudija Bučarja, »Fireworks in Call me maybe« pevk Katy Perry in Carly Rae Jepsen ter »Smoke on the Water« skupine Deep Purple. V vsakem kraju je nastopajoče in občinstvo pozdravil predsednik orkestra Evgen Kavčič ter predsedniki vaških skupnosti, v Tomačevici Dejan Jančar, v Škrbini Karlo

Bunc in na Ivanjem Gradu Stojan Tavčar. Na zadnji postojanki je prisotne nagovoril tudi župan Občine Komen, mag. Erik Modic. Zaradi trenutnih »korona« razmer letos občinskega praznika Občine Komen ni bilo mogoče izpeljati tako kot minula leta. Vseeno pa so v občini vse poletje potekale manjše prireditve po

posameznih krajih. Ob koncu nastopa je orkester še vse povabil na že drugi festival MusiKras, ki je letos potekal v dveh terminih. Za glasbenike od 7. do 15. leta je bila mogoča udeležba v mladinskemu pihalnemu orkestru festivala od 22. do 25. avgusta, za glasbenike od 15. leta dalje pa je bil rezerviran termin od 26. do

30. avgusta 2020. Tako so se zadnji avgustovski dnevi iztekli v znamenju glasbe z obilo smeha in zabave, številnimi novimi prijateljskimi vezmi ter seveda z novo pridobljenim glasbenim znanjem ob pomoči izjemnih domačih mentorjev. Več informacij o dogodku pa na spletni strani <https://musikras.pokomen.si/>.

Pred samim nastopom orkestra so plesalke skupine BeFunky dobro razgrele občinstvo.

Besedilo: Ana Uršič
Foto: Tilen Komel

Vse se začne z majhnim (Leta v glasbeni šoli)

Vse se začne z majhnim. Vse je najprej majhno in se potem večja. Tako je tudi pri klavirju. Daljšajo se notni zapisi, večja se klavir, podaljša se čas vaje, večja se oder, pogostejše so ure klavirja ...

»Prosim, lahko malo igram na klavir?« je vedno spraševala majhna deklica, ki sploh še ni hodila v šolo. Kjeroli so imeli klavir, je bilo moje vprašanje enako. Če sedaj pogledam nazaj, sploh ne vem, kako so vsi lahko prenašali ta moja glasbena ustvarjanja. Sicer sem znala nekaj pesmic, ostalo pa sem igrala bolj ali manj po svoje. No, saj zdaj tudi veliko igram po svoje, a si upam trditi, da čisto drugače zveni. Kar pa je ostalo enako, je zagotovo to, da glasbeno ustvarjanje obožujem. Od vedno sem vedela, da bo klavir inštrument, ki se ga bom učila v glasbeni šoli, tako, da sem v prvem razredu že obiskovala glasbeno pripravnico. Čez leto dni pa se je končno začel tisti pravi glasbeni pouk. Pravijo, da je začetek vedno težak, a lahko rečem, da je bilo daleč od tega. Z največjim veseljem sem obiskovala ure klavirja in tudi nauka o glasbi. Prosim, Sinja? A si ti normalna? Rada hodiš na teorijo? Da, saj to je vse povezano z glasbo, pa še tako logično in zanimivo.

Vedno mi je bilo jasno, da moraš, če se

pač odločiš, da boš igral nek inštrument, vaditi vsak dan in to mi sploh ni bil problem. Če počneš neko stvar z resničnim veseljem, te ne premamijo niti ostale zabavne in sproščujoče dejavnosti. Nikoli si nisem rekla: »Oh, glej moji prijatelji se zabavajo, jaz pa moram vaditi.« Ne, rekla sem si: »O, glej, zabavajo se, jaz pa se še

toliko bolj.« Skozi leta, ko opazuješ svoj napredek, se začneš še bolj zavedati, kako pomembna je vaja, in si na koncu ponosen na vse, kar si se naučil. Pred leti sem vadila čudovito Debussy-jevo skladbo Clair de Lune. Spominjam se zaključnega koncerta v Kosovelovem domu in neverjetne sreče, ko sem končala svoj nastop. Vedela sem, da je to zdaj končno to. Zavedala sem se, da mi je po tolikih mesecih vaj končno uspelo zaigrati dobro. Vem tudi, da me je učiteljica takoj zatem vprašala, kako se mi je zdelo, in obe sva bili zelo zadovoljni. Vedela sem, da to ni samo ravno takrat uspelo, ker je bilo tako tudi prihodnji dan in prav tako tudi naprej. Ko enkrat nekaj toliko vadiš, si res srečen in ponosen, ko ti dobro uspe.

Neizmerno sem uživala tudi v komornih zasedbah, sploh v triu z violinistko in flavtistko, zanimivi so bili tudi projekti, kot je bil, recimo 4-letni cikel predstavitev sosednjih držav z glasbo in besedo, razna poletna sodelovanja ali nastop na kakšni posebni prireditvi. Seveda ne morem mimo spremljanja šolskih pevskih zborov osnove šole. Z vsemi temi sodelovanji sem se veliko naučila in pridobila toliko novih izkušenj.

Če sedaj pogledam nazaj in pomislim

na svojo glasbeno pot, na vsa leta različnega glasbenega ustvarjanja, se, poleg vseh zanimivih projektov ter sodelovanj, z velikim veseljem spominjam vseh svojih tekmovanj. Nikoli nisem tekmovanja jemala kot dogodka, kjer z nekom tekmujem. Tekmovanje se mi je vedno zdelo nek izziv, kjer lahko pokažem, kaj vse sem se naučila, koliko sem vadila, kako dobro lahko zaigram ob takem pritisku. Pravzaprav mi nikoli ni bilo tako pomembno, katero mesto in nagrado mi bodo podelili, pomembno mi je bilo moje zadovoljstvo ter učiteljsko mnenje. Dnevi na tekmovanjih so bili vedno

super. Ogromno sem se naučila, spoznala toliko čudovitih glasbenikov, odkrivala skladbe, poskušala različne klavirje, nastopala v mnogih dvoranah, obiskala nove kraje ... Tekmovanja so čudovita izkušnja, za katero sem izjemno hvaležna.

Glasbeni pouk mi v vseh teh letih ni dal zgolj glasbenega znanja, naučila sem se tudi marsičesa, kar mi bo prišlo prav tudi v življenju. Prepričana sem, da se je v začetnih letih z vajo klavirja moja koncentracija precej izboljšala. Pridobila sem še več poguma za samostojno nastopanje, izkušnje z improvizacijo, če gre kdaj kaj narobe ... Izučila sem se v natančnosti,

kar mi pride prav praktično povsod. Najbolj pa sem se naučila vztrajati, truditi se tudi takrat, ko je težko. Spoznala sem, da je potrebno, če določena stvar ne uspe iz prve, poskusiti še enkrat, in če ne uspe takrat, poskusiti znova. Pri skladbi je določen delček včasih pač potrebno ponoviti 85 krat, da nam končno uspe in takrat je občutek izjemen. Vztrajati tudi, ko ti je težko in ne gre vse po načrtih. Takrat je priložnost, da začneš znova, se trudiš še dvakrat bolj, se dvigneš še močnejši in zagotovo ni čas, da končaš. Saj zmagovalec ni tisti, ki mu nikoli ne spodleti, temveč tisti, ki se nikoli ne preda. Neizmerno sem seveda hvaležna moji učiteljici, profesorici Ingrid Tavčar, ki me je spremljala, popravljala, svetovala in spodbujala na moji glasbeni poti.

In kaj bi svetovala deklici, ki je glasbeno ustvarjala na vsakem klavirju, ki je prišel mimo? Rekla bi ji, da je dobro sanjati in da se je treba boriti za svoje sanje, ampak, da obstajajo meje. Meje, ki jih v nekem trenutku ne smeš prestopiti, ne glede na želje in trdo delo. Moja želja je zdaj samo to, da nikoli ne neham ljubiti glasbe in da bodo moji prsti vedno z veseljem švigali po črno belih tipkah.

Besedilo: Sinja Spasenić Likar

Foto: Anamarija Likar

Mladi + poletje + glasba = MusiKras 2020

Pihalni orkester Komen se je navzlic skrajšani spomladanski sezoni in kljub omejitvenim ukrepom ter pod umetniškim vodstvom domačega dirigenta Matije Tavčarja tudi letos odločil, da bo mladim nadobudnim glasbenikom pričaral nepozabno poletno izkušnjo. Že lanska izvedba orkestrskega tabora MusiKras je pokazala, da si nadarjeni glasbeniki

želijo druženja in skupnega ustvarjanja, zato je ekipa letos še bolj zavihala roke in organizirala ne le štiri, temveč kar devetdnevni glasbeni dogodek, kot ga v naših koncih še ni bilo.

MusiKras je poletna orkestrska šola, namenjena mladim pihalcem, trobilcem in tolkalcem, ki si želijo izpopolnjevanja v orkestrski igri. Prve štiri dni je Štanjel

preplavilo okrog 45 mladih, večinoma osnovnošolskih glasbenikov, ki so se združili v mladinski orkester pod taktirko Nejca Kovačiča, naslednja pa je petdnevno druženje,čenje, garanje, smejanje in muziciranje doživela še izkušenejša mladina v koncertnem orkestru MusiKras 2020 pod vodstvom Matevža Novaka, sicer dirigenta Pihalnega orkestra Krka, ki

V soboto so se glasbeniki zbrali pred osnovno šolo v Štanjelu in z mentorji takoj pričeli z vajami.

Nadobudne udeležence MusiKrasa je prvi dan pozdravil tudi naš župan, g. Erik Modic. (Foto: Ana Rojc)

sodi v sam vrh ne le slovenske, temveč tudi evropske scene.

Tako kot lani so tudi letos nad posameznimi sekcijami bdeli domači virtuoz; na klarinetu (Katijana Renner), flauti (Irena Birska), saksofonu (Sandra Rijavec), oboi (Peter Lacković), fagotu (Luka in Mihael Mitev), trobenti (Gregor Rogelja), rogu (Sebastijan Buda), pozavnih (Matjaž Kafol), tubi (Jernej Trčon) in tolkalih (Jani Leban in Anže Počkar), ki se šolajo na akademijah v Sloveniji in tujini ter pričajo, da kraški zrak in trma znata zares ustvarjati neverjetne glasbenike. Prav pod budnim očesom našim mentorjev so glasbeniki na dopoldanskih sekcijah vajah pilili znanje in ga nato povezali v navdušujočo celoto koncertnega orkestra.

Kot že verjetno veste, je komenski orkester veliko več kot le glasba, zato so organizatorji poskrbeli tudi, da je bilo udeležencem z raznimi aktivnostmi, ogledu filmov, koncertu mentorjev prijetno ne le na vajah, temveč tudi med odmori, ob času kosila in večerje, zvečer in ponoči, manjkale pa niso niti nepozabne dogodivščine sodelujočih. Ponosni smo, ko

Poskrbeli smo, da otrokom ni bilo dolgčas niti po večerji, in vsak dan ponudili nekaj drugega. Na idilični lokaciji v Ferrarijevem vrtu so se v ponedeljek zvečer predstavili tudi mentorji. (Foto: Ana Rojc)

vidimo, da udeleženci tkejo nova prijateljstva in nasmejane obraze mladih, ob koncu dneva že malce utrujenih glasbenikov Primorske in širše. Ob tej priložnosti bi se radi za podporo in prostore, v katerih je potekal MusiKras 2020, zahvalili občini Komen in županu Eriku Modicu,

osnovni šoli Komen in njeni ravnateljici Nives Cek ter kuharicam podružnične šole Štanjel, vaški skupnosti Štanjel in vaški skupnosti Kobjeglava.

Seveda so plod svojega truda glasbeniki predstavili na zaključnem koncertu, in sicer v torek, 25. avgusta, je mladinski orkester zaigral na grajskem dvorišču v Štanjelu, in v nedeljo, 30. avgusta, ko se je koncertni orkester predstavil v kulturnem domu v Kobjeglavi. Kljub temu da sta bila nastopa zaradi preprečevanja širjenja koronavirusne bolezni 19 omejena zgolj na starše glasbenikov oziroma do sto ljudi, so lahko orkestraši nad prikazanim nadvse ponosni, saj so dokazali, kako lahko s šestimi urami vaj dnevno izpopolnijo svoje znanje in ga združijo v imenitno celoto. Morda pa boste v prihodnje, dragi naši zvesti poslušalci in ljubitelji dobre glasbe, spet imeli priložnost prisluhniti orkestroma letošnje izvedbe tabora, v nasprotnem primeru pa vas vabimo, da doživite vsaj kanček devetdnevnega druženja prek spodnjih fotografij, Mi pa že kličemo nasvidenje na MusiKrasu 2021!

Vsaka sekcija se je najprej dopoldne potila samostojno, po kosilu pa so zvoke združili na skupni vaji (Foto: Ana Rojc)

Pod taktirko dirigenta Nejca Kovačiča so se člani mladinskega orkestra v torek predstavili na grajskem dvorišču. (Foto: Ana Rojc)

Takoj naslednji dan pa že akcija koncertnega orkestra pod vodstvom maestra Matevža Novaka. (Foto: Ana Rojc)

Tudi koncertni orkester je dopoldne vadil po posameznih sekcijah, popoldne pa še skupaj. Ker pa so se tako močno pogrešali, so v petek delali nadure in skupno vajo ponovili še zvečer. Plod trdega dela in približno 30 ur vaj pa so predstavili na izjemnem koncertu v kobjeglavskem kulturnem domu. (Foto: Marko Pleterski)

Zorenje grozdja in priprava na trgategv

Mesec avgust je čas začetka zorenja grozdja, ko se jagode začnejo mehčati in spreminjati barvo. Ta faza traja od 45 do 60 dni. Grozdje se tem bolj razvije, čim več sončne energije dobi, zato je potrebno del listov okrog grozdja odstraniti. Na začetku zorenja je še čas, da poskrbimo za ustrezno obremenitev trte – za kakovostni razred vina (sem sodi Teran PTP) je maksimalna obremenitev 3 kg/trs oziroma 9000 kg/ha. Posebno pozornost posvetimo mladim vinogradom do starosti 5 let, saj bi preobremenitev negativno vplivala na razvoj koreninskega sistema. Skratka – redčenje grozdja in odvečnih listov okrog grozdov.

Zorenje grozdja se prične z izenačitvijo vrednosti sladkorja v Oe in v količini skupnih kislin v g/l.

Pomembno je, da imamo v tem času dovolj zdrave in vitalne listne mase, kajti v tem obdobju grozd ne prideluje več hrane. V grozdni jagodi prihaja do številnih biokemičnih sprememb – narašča sladkor, kisline padajo, povečujejo se organske dušikove spojine, ki dajejo grozdju sortne značilnosti (v vinu je odkritih že krepko preko 1000 različnih snovi in večino prinese grozdje s sabo).

Poznamo:
fiziološko zrelost
tehnološko zrelost
polno zrelost
prezrelost grozdja.

Trgatev nedvomno vpliva na kakovost in vrsto vina; grozdje za penine beremo z nekoliko večjimi kislinami in povprečnimi sladkorji, za sveža mlada vina je tudi tehnološka zrelost prej kot za vina, ki jih bomo pustili starati.

Poskrbeti moramo za higieno trgategv: čista in oprana posoda, hiter prevoz do predelave in seveda trgategv zdravega grozdja.

Pri sorti refošk in pridelavi terana se tehnološka zrelost prekriva s polno zrelostjo grozdja, ko se sladkor v jagodi absolutno ne povečuje več, delež kislin (jabolčne) pa se zaradi dihanja še zmanjšuje. Spremljamo tudi barvo pečk in tudi fenolno zrelost.

Nastopi čas trgategv.

Minimalna vrednost sladkorja za pridelavo vina teran je po pravilniku 70 °Oe (z vključitvijo Primorske vinorodne dežele v cono C2 pa bo postopoma potrebno doseči 73 °Oe). Za izbrani teran pa je

potrebno pridelati grozdje z najmanj 80 oOe sladkorja oziroma za vrhunska vina 83 °Oe.

Samo trgategv bi lahko razdelili v:

- predtrgatev – to opravimo po potrebi, če je grozdje poškodovano
- glavno trgategv
- trgategv prezrelega grozdja za pridelavo predikatnih vin (pozna trgategv, izbor, jagodni izbor ...).

Določanje sladkorja v grozdju in moštu merimo z refraktometrom, Oechslejevo moštno tehtnico ... Uradna merilna enota za sladkor je BRIX (% saharoze m/m).

Povezava med različnimi sladkornimi stopnjami v moštu in alkoholom v vinu:

BRIX % saharoze	sladkor (g / l)	oOe	Alkohol v vinu vol %
16,9	157,0	70,0	9,33
17,6	164,8	73,0	9,79
18,1	170,4	75,2	10,12
18,5	174,9	77	10,39
18,9	179,4	78,7	10,66
19,2	182,8	80,1	10,86
19,6	187,4	81,9	11,13
20,0	191,9	83,6	11,40
20,3	195,3	85	11,60
20,6	198,8	86,4	11,81
21,0	203,3	88,2	12,08
21,4	207,9	90	12,35
21,7	211,4	91,3	12,56
22,1	216	93,1	12,83
22,4	219,5	94,5	13,04

Več podatkov iz vira: UL. RS št. 43/26. 4. 2004

Obenem tudi čestitke vsem vinarjem, ki so letos dali svoja vina na ocenjevanje Občine Komen, saj so vsa bila v rangu kakovostnih vin, znotraj te kategorije tudi

številna vrhunska oziroma izbrani Teran PTP. Županovo vino Teran PTP pa je letos šlo v Brestovico na kmetijo Rebula.

Mednarodno ocenjevanje vin AGRA

– Gornja Radgona, na katerem sodeluje tradicionalno veliko število kraških vinarjev, je letos šampiona za TERAN PTP zaslužil VINAKRAS, z. o. o., SEŽANA (izbra-

ni teran La Marie) in prvak Vinske kraške ceste je požela VITOVSKA GRGANJA iz Vinakrasa Sežana (velika zlata medalja). Večina grozdja je pridelana prav v občini

Komen.

Kar 13 vinarjev Krasa je za Teran PTP poželo zlata odličja.

Želimo vam dobro trgatv in še boljše

vino ter odlično trženje.

»Najboljše je tisto vino, ki je prodano in tudi plačano,« pravi rek.

Besedilo in foto: Majda Brdnik

Ob 30 letnici osmice Rebula imajo županovo vino

Vinogradniško vinarska kmetija Rebuta iz Brestovice pri Komnu, kjer tradicijo kmetovanja staršev Dušana in Vide Rebula nadaljuje mladi prevzemnik kmetije, sin Roman Rebula, je letos, prav v času, ko so zadnji teden v avgustu imeli odprto jubilejno, že 30. leto zapored osmico, za izbrani Teran PTP letnik 2019 prejeli naziv županovo vino, ki bo, vsaj do prihodnjega leta protokolarno darilo Občine Komen.

Vida in Dušan Rebula sta na najnižji točki Krasa v Brestovici pri Komnu (27 m n.v.) v neposredni bližini Klaričev, kjer je vodno črpališče brestoviškega vodovoda, ki Kraševce oskrbuje s pitno vodo že 40 let, že leta 1990 odprla osmico.

Najprej sta ponujala suhomesnate izdelke, nato sta po približno štirih, petih letih ponudbo razširila na tople kraške jedi. Tako že tri desetletja razveseljujejo zadovoljne goste, ki prihajajo iz različnih krajev Slovenije in zamejstva. Letos je vinogradniško-vinarsko kmetijo prevzel sin Roman, ki mu pomaga partnerka Andreja Gabrijelčič, doma iz Kanala.

Cela družina in tudi Kraševci so ponosni, da je prav s te domačije bila na Prazniku terana in pršuta v Dutovljah leta 2009 izbrana kraljica terana. To je postala Martina Rebula, ki se je letos preselila na znano vinogradniško kmetijo Kristančič

v Goriška Brda. Mladi prevzemnik kmetije v Brestovici obdeluje 4 hektarje vinogradov, od tega sta dva vinograda v zasebni lasti, preostalo pa v najemu. So tudi dolgoletni člani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa ter Konzorcija kraških pridelovalcev terana.

Njihova paradna konja sta teran in malvazija, ki sta vinogradništvu in kletarstvu prinesla številna priznanja in medalje na domačih in tujih vinskih ocenjevanjih. Tretjino vin pridelajo v penine. S prodajo prve penine iz malvazije so pričeli že leta 1997. Pridelujejo kar štiri vrste penin blagovne znamke Rebula. Penino iz mal-

vazije so poimenovali Anastazija po bližnji cerkvi, iz vitovske imajo penino Vita, Rosa je penina iz roseja, iz terana pa so penino poimenovali Terra rosanera. Ob letošnjem komenskem občinskem prazniku je njihov izbrani Teran PTP letnik 2019 postal županovo vino, in tako tudi protokolarno darilo Občine Komen, ki jo vodi župan Erik Modic. Mladi prevzemnik kmetije Roman Rebula rad pove, da so ponosni, da so v sedmih letih prejeli kar dve visoki priznanji na mednarodnem vinskem sejmu v Portorožu za svoje penine (leta 2015 in 2018), v Londonu pa tudi trofejo za teranovo penino letnik 2015. Nič koliko pa je priznanj tudi iz mednarodnega kmetijskega sejma Agra v Gornji Radgoni. V ponudbi poleg terana, malvazije, vitovske in penin imajo tudi cuve oranžna vina ter konjak.

Če moški spol pretežno skrbi za vinograde in klet, pa gospa Vida z vso pozornostjo vihti kuhalnico v kuhinji in gostje pohvalijo njene kraške dobrote. Ob hladnih predjedeh, kot so kraški pršut, vratovina, salama, panceta, sir, sir v olju z domačimi oljkami, vložene melancane in mešana zelenjava, se v nadaljevanju pričejo tudi tople jedi. Postreže s toplim krožnikom krompirjevega golaža, praženimi svinjskimi reberci, prato, klobasami z repo in zeljem idr. Zraven pa ponudi pravkar pečen in prijetno dišeč domač kruh. Prav gotovo se nihče ne more upreti kuhanim orehovim in skutnim štruk-

ljem, ki so poznana tradicionalna sladica na Krasu.

Osmica na kmetiji Rebula v Brestovici pri Komnu je vsa dosedanja leta potekala v juniju mesecu, letos pa so jo zaradi epidemije koronavirusa prenesli na zadnji teden v avgustu. Imajo dovolj prostora

za parkiranje železnih konjičkov, še posebej v poletnih dneh prija senca, ki jo nudijo vinske trte in nadkrito dvorišče z mrežo za senčenje.

Kot pravijo, še bodo bršljanove veje in frasko kot usmerjevalne table vodile v Brestovico pri Komnu, in da se bo stari

običaj točenja vina, ki izhaja še iz starih časov nemškega cesarja Karla Velikega, ki sta ga z dekretom, da lahko vinogardniki osem dni na leto točijo svoja vina, nadgradila še cesarica Marija Terezija in avstrijski cesar Jožef II, nadaljeval tudi v bodoče.

Besedilo in foto: Olga Knez

Eko

Vse več nesnage v zabojnikih za plastično embalažo

Pri praznjenju zabojnikov na **ksp d.d. sežana** ekoloških otokih vse pogosteje opazimo neprimerno odložene odpadke v zabojnikih za plastično embalažo: veliko vrečk z mešanimi komunalnimi odpadki in plenjami, oblačila, nevarne odpadke (barve, lepila ...), odpadke iz trde plastike in igrače (ki sodijo v zabojnik za ostale odpadke ali na zbirni center), odpadke malih obrtnikov in gradbincev, električno in elektronsko opremo. Ti odpadki ne sodijo v zabojnik za plastično embalažo.

Vsi ti odpadki znižujejo kvaliteto plastične embalaže in taka vsebina zabojnika ni primerna za reciklažo. Ti odpadki zvišujejo stroške ravnanja z odpadki. Poleg tega so zaradi teh odpadkov, ki v te zabojnike ne sodijo, zabojniki za plastično embalažo prehitro polni.

Zato vas naprošamo, da dosledno upoštevate navodila, kaj v zabojnik za plastično embalažo sodi:

PLASTIČNA EMBALAŽA

ODLAGAMO:

plastične lončke in kozarčke, plastično embalažo živil, plastične vrečke in folije, platenke čistilnih sredstev, embalažo šamponov, tekočih mil, plastične zaboje (gajbice), tetrapake

NE ODLAGAMO:

plastenk pijač, plastične embalaže nevarnih snovi (škropiv, olj, zdravil), plastičnih izdelkov, ki niso embalaža (igrače, polomljeni plastični stoli), stiropora

kot tudi ne mešanih odpadkov, tekstila, plenjic in elektronske opreme.

Spomnite se tudi, da plastično embalažo:

- po potrebi splaknete,
- stisnete, zložite, da zavzame čim manj prostora. Tako se bo tudi vaš zabojnik doma polnil počasneje in boste ekološki otok obiskali redkeje.

V kolikor ste v dvomih, kam sodi določen odpadke, lahko odgovor najdete v abecedniku odpadkov na naši spletni strani www.komunala-sezana.si. Lahko pa nas tudi pokličete na tel. št. 05/73 11 240, z veseljem vam bomo pomagali izbrati pravi zabojnik.

Kultura in spoštovanje se odraža tudi v zabojnikih za odpadke. Potrudimo se, da nam bo izgled ekoloških otokov v ponos. Skrb za urejene in čiste ekološke otoke je delo nas vseh.

Besedilo in foto: Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

Ste NOSEČI?

Bi radi poskrbeli za svoje zdravje in zdravje svojega otroka?

Zdravstveno vzgojni center ZD Sežana organizira vadbo za nosečnice!

Pridružite se nam ob **PONEDELJKIH ob 18.30**
v plesni dvorani srednje šole v Sežani, Stjenkova ulica 14
ter
vsak **PONEDELJEK in SREDO ob 16:00**
v ZP Hrpelje, Reška cesta 18, Kozina.

Začnemo 7. 9. 2020.

VADBA JE BREZPLAČNA!

Vadbo vodi diplomirana fizioterapevtka Dragana Milin.

Za vse informacije smo dosegljivi na telefon: 051 666 390 ali e-naslov: dragana.milin@zd-sezana.si

Bogastvo čustev

Taša Cucek, magistrica zakonskih in družinskih študij, specializantka zakonske in družinske terapije, relacijskega družinskega modela na Teološki fakulteti v Ljubljani in stažistka na Družinskem centru Sveta Gora. Dela v zasebni praksi v Sežani.

Foto: Polona Makovec

OTROK IN LOČITEV STARŠEV

Kaj za otroka pomeni ločitev staršev?

Otroci doživljajo stres zaradi ločitve staršev, sesuje se jim svet, nič več ni varno. Ne znajo oziroma ne zmorejo povedati, kako se počutijo. Otrok si vedno znova želi, da bi bilo vse po starem, da bi se starša zmogla znova razumeti in bi ohranila svojo zvezo s tem pa družino. To ostane za otroka večna želja, da bi starša bila skupaj.

Zelo pomembno je, da starša zmoreta otroka razumeti, mu prisluhniti in mu pomagati izraziti njegov notranji svet, njegovo bolečino in mu vedno znova zagotavljati, da nič od tega ni njegova krivda. Otrok bo naravno sklepal, da je on nekaj naredil narobe, da ni bil dovolj priden, dovolj poslušen in je zato prišlo do ločitve.

Otrok si ločitev razlaga po svoje takole:

- Mama bo prišla nazaj, če bi pospravil igrače.
 - Od zdaj naprej bom vedno pospravil igrače in ne bom več nesramen do drugih!
- in podobno.

Zelo pomembno je, da otrok sliši, da ne bi nič mogel narediti drugače, ker je to svet odraslih. Da lahko samo odrasli to razrešijo, ker je do ločitve prišlo med žensko in moškim, ne pa med staršema.

Vloga staršev ostane tudi po ločitvi, še vedno bosta mogla iskati način sobivanja ob tem, kako vzgajati otroka in mu biti na razpolago.

Otrok mora vedeti, da bosta vedno tam ob njem kot starša in da ga imata rada.

Ali ga bo imel oče še vedno rad, če se bo ponovno poročil; kaj se bo zgodilo z njim, kaj se bo zgodilo z njegovo mamo; vedeti hoče, ali mu bo oče povedal, preden se bo poročil, nadvse pomembno

pa je, da od očeta dobi zagotovilo, da bo vedno njegov oče in da bo mati vedno njegova mati, pa naj se ponovno poročita ali ne. (Gostečnik, 2018, 233)

KAJ SKRBI OTROKA?

1. Kaj se bo zgodilo z njim sedaj, ko bo prišlo do ločitve? Vznemirjalo jih bo dejstvo, da bosta starša sedaj mogoče zato, ker ne ljubita več drug drugega, prenehala ljubiti tudi njih, svoje otroke.

2. Strah, da bo eden ali drugi od staršev za vedno kar odšel, izginil.

Bojijo se, da bo odšel tudi tisti, ki trenutno ostaja. Kadar se morajo seliti od starša k staršu, se stiska še bolj stopnjuje, zato imajo lahko ti otroci hude nočne more, mlajši otroci lahko ponovno lulajo v posteljo ali pa se zelo težko ločijo od starešev, ko gredo ti v službo. Zelo pomembno je, da starša zmoreta urediti spore in zregulirati svoja čutenja glede svojega odnosa vsaj toliko, da sta lahko otroku v oporo.

3. Otrokov občutek nepomembnosti

Starša se ob svojem razpadu zveze ukvarjata z lastnimi občutki jeze, užaljenosti, strahu, zavrženosti itd. In tako lahko zelo hitro pozabijo na otroka in njegova občutja ob tem, da se jim je svet obrnil na glavo.

4. Otroka skrbi glede denarja in prihodnosti

V času ločevanja otroka skrbi za njegove najbolj osnovne potrebe. Skrbi ga za hrano, obleko, varnost in za to, na koga se lahko zanesa, kdo bo ostal z njim.

Otroci potrebujejo informacije, ki zadevajo njih. **Rabijo vedeti, kako bo ločitev in razhod staršev vplivala nanj, kaj bo sedaj zanj drugače!**

5. Na koga se otrok sploh lahko zane-se?

Otroci začnejo v takih primerih še bolj skrbeti za starše in njuno razočaranje, še posebej takrat, ko starši v njem/njih iščejo razsodnika za njihove spore.

Na primer otrok od svoje mame sliši, da je izdajalec, ker drži z očetom, ki je prevarant, ki nikoli ni bil zvest, medtem ko ona skrbi za njega, da gre v šolo oblečen in sit, otrok pa ji tako vrača, da drži z očetom.

Otrok je, ima in bo vedno imel rad oba starša! Strašna krivica se mu zgodi, ko ga starša prisilita v izbiro med njima!

Vse, dokler starša ne začneta zavestno regulirati svojih bolečih čutenj in jih ohranjati zase oziroma dokler jasno ne razmejita, da je ločitev povsem njen problem in bolečina, tako dolgo ostaja otrok njuna žrtev, žrtev njunih nerazrešenih sporov. (Andersen, 2014; Trafford, 2014; Willén, 2015 v Gostecnik, 2018)

Otrok potrebuje pomoč za izražanje svojih čutenj, dobro je posikati strokovno pomoč, ki pomaga tako otroku kot staršem na poti življenjske spremembe.

PRIPOROČAM V BRANJE

*Zavestno starševstvo – knjiga Ozaveščeni starši
Dr. Shefali Tsabary*

Otroci niso samo prejemniki psihološke in duhovne dediščine staršev, ampak imajo tudi vlogo spodbujevalcev razvoja lastnih staršev. Starši nanje nevede pre-

nesejo zapuščino psihološke bolečine in čustvene plitvosti. Tradicionalni vzgojni priročniki so v želji, da bi obvladali vedenje otrok, ki izhaja iz tega, polni nasvetov o tem, kako je treba to nefunkcionalnost obvladovati, in instantnih rešitev, kako jo odpraviti. Pri ozaveščenem pristopu, ki ga predlaga dr. Shefali Tsabary, pa imajo otroci vlogo ogledal za pozabljeni jaz svojih staršev.

Tisti starši, ki so pripravljeni pogledati v ogledalo, lahko vzpostavijo odnos s svojim lastnim notranjim stanjem. Ko najdejo pot do svojega bistva, se povežejo z otroki in se oddaljijo od tradicionalnega vzgojnega pristopa, za katerega je značilna starševska 'vsevednost', ter se približajo odnosu, v katerem so starši enakovredni otroku in rastejo skupaj z njim. Stebri, na katerih temelji starševski ego, se zrušijo in starši začnejo opazovati, da jih lahko otroci prestavijo v stanje navzočnosti. (opis knjige Ozaveščeni starši)

Vabim vas, da se pridružite skupini za starše, ki se bo pričela 15. septembra 2020 v Sežani.

Vprašanja lahko pošljete na email: tukajsem.zate@gmail.com, ali pa preko spletne strani www.psihoterapijatas.com. Odgovori ali pa tema bodo obravnavani v naslednjem članku. Oseba bo ostala anonimna.

Želim vam vse dobro.

Športno

Po razmerah, ki so nam v zadnjih mesecih v veliki meri krojila življenje, smo v športnih društvih čez poletje končno malo zadihali. Športne aktivnosti so ponovno oživele, počitniški program za otroke Poletje na Krasu je bil uspešno izpeljan, priprave društev na naslednjo sezono in ligaška tekmovanja so v polnem teku. Kaj nam bo prinesla jesen, ne ve nihče, a popolne ustavitve športnega dogajanja najbrž ne gre pričakovati. Brez dvoma pa je ravno v času krize prišlo do splošnega spoznanja, da sta šport in telesna aktivnost, kljub ostalim prednostnim nalogam, za splošno dobro počutje posameznika in celotne družbe bistvenega pomena. Pred kratkim je 118 držav članic Združenih narodov, med nji-

mi tudi Republika Slovenija, s podpisom Skupne listine o učinkih COVID-19 na šport, telesno aktivnost in dobro počutje ter njegovih učinkov na socialni razvoj pozvalo države, da šport in telesno aktivnost vključijo v svoje nacionalne načrte okrevanja po krizi. Vzporedno podpora športu in rekreaciji prihaja tudi s prizadevanji Evropske unije. Evropska komisija je namreč države članice EU pozvala, naj sredstva za ublažitev negativnih posledic pandemije namenijo prav športnemu in rekreativnemu sektorju.

Letošnje leto se bo na nek način zapisalo tudi v zgodovino. Ne le zaradi aktualnih razmer, temveč tudi zaradi dejstva, da bomo v času evropskega tedna športa prvič praznovali državni praznik v čast

slovenskega športa. Šport ima dokazano številne pozitivne učinke na posameznika in družbo. Redna telesna dejavnost je namreč eden najpomembnejših elementov kakovostnega in zdravega načina življenja. V prvi vrsti se s praznikom želi državljanke in državljane k redni telesni dejavnosti spodbuditi.

Društva, vključena v Športno zvezo Komen, bodo na ta dan pripravila vrsto športnih aktivnosti, ki se jih bodo krajani lahko udeležili. Evropski teden športa pa bomo zaključili z že tradicionalno Mini olimpijado za otroke iz vrtca in šole. September bo pester in športen!

Športna zveza Komen

Poletje na Krasu 2020

»Letos sem se prvič preizkusila kot vodja animatorjev na taboru za otroke in moje prvo spoznanje – niti pet let študija socialnega dela te ne pripravi na 50 majhnih Krašoucou! Srčkani na pogled, spretni z besedami in že te imajo v pesti. Ne vem s čim hranite starši te otroke na Krasu, ampak animatorji smo se zelo nadelali v teh dveh tednih. Seveda je bilo vse poplačano, ko smo videli, kako se imajo otroci lepo.«

Keti.

Ja, prava ekipa je najpomembnejša. Vedno in povsod. Pri tem smo letos imeli še posebej srečno roko. Predvsem njim gredo zasluge, da je bilo to eno najlepših Poletij na Krasu do sedaj.

Letošnji počitniški program za otroke Poletje na Krasu je bil v marsičem pose-

ben. Zaradi nejasne situacije so priprave nanj stekle dokaj pozno, marsikaj je bilo potrebno na novo postoriti, tudi lokacija (kulturni dom v Kobjeglavi) je bila nova. Da so otroci po zaprtju šol v pomladanskem času lačni druženja, je bilo videti takoj. A z vrsto športnih in ustvarjalnih aktivnosti nam je »organizirani kaos« Poletja še enkrat več uspelo pripeljati do uspešnega zaključka. Bogat športni del počitniškega programa so pripravili lokalna športna društva, animatorji ter prijazni domačini. Ob balinanju, nogometu, košarki, plesu, pohodništvu, tenisu, badmintonu, igri med dvema ognjema, cheerleadingu ter biljardu otrokom res ni bilo dolgčas. »Športni dan« na Grofovski, v katerega smo združili nogomet, obisk gasilcev in ustvarjalne delavnice, je pokazal, da je ta prostor še kako primeren za združevanje najrazličnejših dejavnosti. V popoldanskih uricah, ko smo se pred soncem skrili v dvorano, so svojo ustvarjalno žilico otroci preizkusili na različnih ustvarjalnih delavnicah. Te so zanje pripravili lokalni likovni ustvarjalci in glasbeniki. Obisk gasilcev in črede oslic v Štanjelu pa veljata za dogodka, ki se bosta otrokom najbrž za dolgo vtisnila v spomin. Razgibano, ustvarjalno, zabavno. Tako, kot se za Poletje na Krasu spodobi!

Za sodelovanje in pomoč pri izvedbi Poletja na Krasu 2020 se najiskrenejše zahvaljujemo:

Občini Komen, Vaški skupnosti Kobjeglava-Tupelče, PGD Komen, Pihalnemu orkestru Komen, Športni uniji Slovenije -- Veter v laseh*, Gostilni Pri Brajdi, Trgovini in mesnici Tošč, prevozom Uniplan in Hočevan, Ani in Aleši iz ZD Sežana, Maji Pogačnik, Mojci Senegačnik, Vlasti Markočič, Britti Höeshele, Mateji Grmek, Stanetu Sušniku in čredi oslic!

*Izvedbo programa Veter v laseh je omogočilo sofinanciranje Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS, Fundacije za šport in Športne unije Slovenije.

BeActive – evropski teden športa, 23. september – dan slovenskega športa

Evropski teden športa bo letos potekal med 23. in 30. septembrom 2020. Gre za pobudo Evropske komisije, katere namen je spodbujanje prebivalstva k redni telesni dejavnosti. Že šesto leto zapored pri evropskem tednu športa sodeluje tudi Slovenija. V zadnjem obdobju se soočamo z novimi izzivi, ki jih pred nas postavlja COVID-19. S skupnimi močmi in sodelovanjem lahko uspešno premagamo tudi ta izziv, pri čemer je šport tista dejavnost, ki nas krepi. Ne le telesno, temveč tudi duševno.

V preteklih letih smo v Športni zvezi Komen, ob sodelovanju z Olimpijskim

komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez (OKS-ZŠZ), osnovnima šolama Komen in Branik ter Vrtcem Sežana v času evropskega tedna športa organizirali in izpeljali Mini olimpijade v občini Komen. Med otroci so se lepo prijele, s kakovostno izvedbo zagotovo pomenijo obogatitev na področju promocije športa. Ob upoštevanju vseh priporočil NIJZ bo Mini olimpijada letos izvedena 30. septembra 2020, na njej bodo sodelovali otroci iz vrtca ter prve triade osnovnih šol.

Otvoritev evropskega tedna športa pri nas sovпада z novim praznikom – dne-

vom slovenskega športa. 23. september 2000 je namreč tisti dan, ko je na olimpijskih igrah v Sydneyu v čast naših olimpijcev prvič zaigrala slovenska himna. Praznik športa bomo proslavili s športnim udejstvovanjem in s tem pokazali, da smo športen narod. To med drugim dokazuje tudi dejstvo, da kar 87,1 % populacije spremlja uspehe vrhunskih športnikov. Na ta dan bomo obuli športne copate, napihnili žoge, zavrteli pedala, razgrnili joga blazine ... šteje čisto vsaka oblika športne dejavnosti!

Rajko Kralj

Prvič tudi s člansko ekipo – Športno košarkarsko društvo Kras

Če bo tekmovalje v ligaškem tekmovalstvu Košarkarske zveze Slovenije (KZS) v sezoni 2020/2021 potekalo kolikor toliko normalno, lahko s ponosom ugotovimo, da smo pri delovanju našega društva v razmeroma kratkem času dosegli nov, pomemben mejnik. V 4. SKL bo namreč prvič zaigrala ekipa ŠKD Kras, ki jo bodo poleg domačih košarkarjev sestavljali še košarkarji iz okoliških klubov. Gre za krstno sezono v tekmovalstvu, zato nekih rezultatov realno ni pričakovati. Kljub

vsemu zmesi izkušenosti, mladosti, želje in borbenosti ne gre podcenjevati. Predvsem pa nam je cilj, da ekipa zadiha kot eden in prihajajočim rodovom ponudi možnost aktivnega športnega udejstvovanja.

Pri mlajših starostnih ekipah vse poteka po utečenih tirnicah. Treningi se, tako kot do sedaj, izvajajo v Komnu, Štanjelu, Dornberku in Braniku. V naslednjo sezono v tekmovalstva pod okriljem KZS vstopamo s tremi ekipami fantov (U13, U15,

U19) in ekipo deklet (U17). Naši najmlajši mojstri pa bodo nastopali v Lil Maestro Basketball League, ligi, ki je nastala na pobudo notranjsko-primorskih trenerjev. Ni kaj, konkreten zaloga!

Vse otroke, ki bi se radi preizkusili v igranju košarke, vabimo k vpisu v šolo košarke. Za podrobnejše informacije lahko pokličete trenerje Primoža Čeha (030 924 492), Karla Bunca (041 492 205) ali Rajka Kralja (040 645 767). Se vidimo pod koši!

Ekipa deklet na pripravljalni prijateljski tekmi v Kopru.

Rajko Kralj

Vlaganje v znanje in kakovostno delo v nogometu

Brez vlaganja v znanje v sodobnem športu ne gre. Večji in manjši športni kolektivi in društva, med katera spada tudi Nogometni klub Komen, vlagajo precejšnja sredstva v izobraževanje in vzgojo lastnega trenerskega kadra z namenom zagotoviti najboljše možne pogoje za kakovostno delo. Na uspešnost dela v nogometu vpliva več dejavnikov. Z vidika učinkovitosti in kakovosti lahko kot trenerji v največji meri vplivamo na notranje dejavnike (psihosomatični status igralcev) in na transformacijski proces (vadba z vsemi zakonitostmi). Trener mora za kakovostno delo v nogometu imeti znanja z več področij. V ospredju je poznavanje nogometnih vsebin (tehnika, taktika, kondicijska priprava), sodobnega modela igre in modela igralca. Model igre je pod vplivom karakteristik, lastnosti in sposobnosti (prirojenih ali izboljšanih v procesu treninga) najboljših igralcev. Ustvarjalnost teh igralcev neverjetno bogati igro. Seveda je model igre odvisen ter v procesu treninga in tekmovanja izpopolnjen tudi na podlagi praktičnih izkušenj in delno športne znanosti. Model igre, v krajšem ali daljšem časovnem obdobju, vedno vpliva na model igralca. Z razvojem igre se vedno bolj izboljšujejo lastnosti, intelektualnost, osnovne in specifične motorične sposobnosti igralcev. Ker kakovostni trener

uči in vzgaja, je pri vodenju in odnosih v sami skupini zelo pomembno trenerjevo pedagoško, psihološko in sociološko znanje. Kakovostni trener mora poznati razvojne stopnje otrok, še posebej selekcijo, ki jo uči oziroma trenira. Glede na razvojno stopnjo otrok, njihovo motorično razvitost in nogometno predznanje mora kakovostni trener pravilno izbirati sredstva, vaje in obremenitve. Pravočasno spoznavanje lastnosti igralcev, zlasti patoloških dejavnikov, gotovo omogoča pozitiven razvoj. Preveliko ali napačno usmerjanje agresivnosti, impulzivnosti, občutljivosti, hipohondrije ali celo strahu je mogoče vsaj delno preprečiti. Pravilen postopek, posebno pri mlajših, lahko odločilno pomaga k večji storilnosti in razvoju človeških vrednot.

V NK Komen se zavedamo pomena kakovostnega dela z mladimi. Tako se lahko pohvalimo, da smo v letošnjem letu pridobili štiri nove trenerje, ki so pridobili UEFA C licence. Novi trenerji so: Goran Zavadlav, Primož Adamič, Jure Colja in Tomislav Čižmešija. Čestitamo!

O tem vljudno vabimo deklice in dečke, da se vpišejo v mladinsko nogometno šolo Komen, prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba, ki so na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen ob torkih, sredah in četrkih po razporedu nogometne šole NK Komen – kontakt Lojze Barukčič, gsm 031 778 908.

Besedilo: Adrijan Spačal, povzeto po diplomskem delu, avtor Matic Kus

Foto: Timotej Spačal

Uspešen zaključek poskokčeve sezone

Že je tu poletje in poletne počitnice. Pomahali smo v pozdrav nekoliko drugačni poSKOKčevi sezoni. Za kratek čas so telovadnice in otroška igrišča brez igrih in nasmejanih poSKOKcev samevale. Kljub temu, da smo začasno zaprli svoja vrata in prekinili z vsemi poSKOKčevimi programi, je bila sezona živahna in uspešna. Med začasnim bivanjem doma smo z različnimi izzivi in idejami preko socialnih omrežij ostali v stiku s starši in otroki, jim poskušali popestriti prosti čas in jih spodbuditi k telesni aktivnosti. Kljub veliko negotovostim smo držali pesti, da bi se lahko z otroki še zadnjič videli in razmigali na gibalnih uricah. Naše želje so se tudi uresničile. V mesecu juniju smo uspeli izpeljati zaključne poSKOKčeve urice programov GIBALNE ABECEDA in OTROCI + STARŠI = SUPER ZABAVA! Te so bile nekoliko drugačne od preteklih.

Zaključne gibalne urice so namreč potekale na prostem, zato so bile vse aktivnosti in igre še toliko bolj zanimive in zabavne. Iskali smo skriti zaklad, prema-

govali smo nekoliko drugačne ovire kot v telovadnici, a to, za male poSKOKce, ni bila težava. Gibali smo na sončku in svežem zraku.

Lepi, dolgi popoldnevi pa so nam omogočili izpeljati tudi tečaj rolanja in tenisa. Od najmlajših pa vse do najstarejših so krepili in nadgrajevali svoje spretnosti in osvajali nova znanja. Na koncu tečaja rolanja in tudi tenisa smo lahko vsi pokazali staršem, kaj smo se naučili in si poleg diplome zaslužili tudi sladole. Tako otroci kot poSKOKčevi vaditelji smo bili izredno veseli, da so igrišča spet zaobjeli otroški smeh in igra. Tako smo poSKOKcu pomahali v pozdrav do naslednje sezone. Do takrat pa vam želimo vesele in aktivne poletne počitnice!

Besedilo: Anna Jedrejčič

Foto: arhiv ŠD poSKOKec

Nova poSKOKčeva sezona!

Čeprav smo šele pred kratkim zaključili poSKOKčevo sezono, je pred vrati že nova, sveža poSKOKčeva sezona. Čas hitro beži, kajneda?

Poletne počitnice so čas, ko si poSKOKec in njegovi vaditelji lahko odpočijejo in napolnijo baterije. Zelo hitro in zagnano pa se začnemo pripravljati na nove izzive v prihajajoči sezoni. Otroci so že zakorakali nazaj v vrtčevske igralnice in v šolo. Kmalu zatem pa se bo že začel program Gibalne abecede, s katerim otvorimo poSKOKčevo sezono. Na urah Gibalne abecede otroci z gibanjem in igro spodbujajo socialne veščine in krepijo telesne sposobnosti. Otrokom predstavimo različne načine gibanja in jih spoznavamo s svetom zdravega športa in sodelovanja.

V zgodnji jeseni pa bomo tudi zaplavali na tečaju plavanja. S poSKOKčevimi vaditelji se bomo skozi igro naučili lebdjenja na vodi, pravilnega vdihovanja in izdihovanja zraka ter osnove tehnike plavanja. Tisti, nekoliko starejši, ki so že sedli v šolske klopi, pa bodo lahko nadgrajevali svoje spretnosti tudi v Športni šoli. Šolarji se bodo na programu srečali z atletskimi in gimnastičnimi elementi, spoznali bodo značilnosti številnih špor-

tov in pravila iger ter 'fair-play' igre. Ob tem pa seveda ne bo manjkalo sprostitev in druženja.

Vsekakor pa ne bomo pozabili tudi na najmlajše. Zanje imamo prav poseben program Otroci + starši = super zabava! Otroci bodo s pomočjo staršev razvijali temeljna področja otrokovega razvoja in izvajali naloge, ki jih brez pomoči svojih staršev ne zmorejo. Otroci bodo skozi igro razvijali svoje gibalne sposobnosti in se srečevali z novimi oblikami gibanja.

Tako, pred nami je pestra poSKOKčeva sezona. PoSKOKčevi vaditelji smo pripravljani in komaj čakamo, da se bomo lahko spet družili in gibalni skupaj z otroki. Več informacij o naših programih pa lahko najdete na naši spletni strani www.poskokec.si.

PoSKOKčev pozdrav!

Besedilo: Anna Jedrejčič
Foto: arhiv ŠD poSKOKec

Burjica

Vrtec Komen

Varno s soncem

Otroci so prisostvovali mini lutkovni predstavi, kjer so se ob ogledu in vključevanju v pogovor z lutkami na zabaven način poučili o tem, kako se morajo zaščititi pred škodljivimi UV žarki. Predstavo smo izvedli v treh manjših skupinah, tako so otroci lažje sodelovali. Otroci so s pomočjo risbe podoživljali vsebino lutkovne predstave. Risbe smo tudi razstavili.

Besedilo in foto: Mirjam Renner

Prvi dan poletja

Otroci so si ogledali lutkovno predstavo PIPI IN MELKIJAD: Kje zahaja sonce? Imeli so možnost aktivnega sodelovanja v predstavi, kjer so skupaj s pujskoma razmišljali, kje zahaja sonce, kje je sonce zjutraj, kje je zvečer. S pomočjo globusa in svetilke smo na otrokom primeren način pojasnili, zakaj imamo sončni vzhod in zahod.

Besedilo in foto: Mirjam Renner

Vrtec Štanjel

Kaj se skriva v morju

To vprašanje smo si zastavili v Štanjelu v mesecu avgustu. Odgovor nanj smo iskali v knjigah, na spletu, doma. Tako smo raziskovali in spoznavali podvodni

svet. Najbolj nas je navdušil sinji kit, o katerem smo izdelali tudi plakat. Veliko smo razvrščali, prirejali, iskali pare in sestavljali iz delov v celoto. S pomočjo pada-

la pa smo si ob glasbi pričarali podvodno življenje. Seveda pa ob vsem tem nismo pozabili na igro, saj je učenje preko igre zelo pomembno in obenem zabavno.

Za enoto Štanjel: Monika Turk in Katarina Černigoj

Iz šolskih klopi

Generacija 2005 se poslavlja od OŠ Komen

Bo valeta? Ne bo valeta? Kje bo valeta? Bo valeta normalna? Se bomo od osnovne šole sploh poslovili? Se bomo poslovili od vseh sošolcev, učiteljev? To so vprašanja, ki so bila pri nas, devetošolcih, najbolj pogosto postavljena v zadnjih treh mesecih. Na koncu pa smo na veliko željo pričakali svečan dogodek ob zaključku devetletne osnovne šole. Ker

ga ni bilo mogoče prirediti v telovadnici na matični šoli, smo si za prizorišče izbrali dvorano v Štanjelu, ki nam omogoča upoštevanje vseh varnostnih ukrepov.

Po tem, ko smo še pred dobrima dvema tednoma mislili, da zaključka ne bo, smo se v petek, 12. junija 2020, skupaj z najožjimi družinskimi člani, učitelji, gospodom županom, gospo ravnateljico

in vsemi ostalimi delavci šole zbrali in izvedli dogodek ob zaključku osnovnošolskega šolanja. Zanj nismo imeli veliko časa, a smo ga, po kritiki udeležencev, izvedli kreativno, čustveno in pomenljivo. Dan prej smo imeli pouk popoldne, ko smo skupaj s starši postavili kalono, počistili okolico, posadili vrtnico naše generacije in s pomočjo Merkurjevega projekta Polepšajmo šolo okrog šole pobarvali srčke za vsakoletni tradicionalni objem šole, pobarvali polja za igro ristanc in prebarvali korita za rože, da je vse postalo bolj barvito. Vse to smo naredili tudi v zapuščino vsem mlajšim generacijam, od katerih se letos zaradi koronavirusa nismo mogli tradicionalno posloviti (popis s kredo, predaja ključa itd.). V ponedeljek, 15. junija 2020, zjutraj smo še zadnjič kot osnovnošolci prestopili prag Osnovne šole Komen. Piko na i je našemu zaključku dal končni izlet v WOOP trampolin park v Ljubljani.

1. septembra se za nas začne nova pot, polna presenečenj, preizkušenj in novih ljudi. Osnovna šola pa nas je naučila, da naj na tej poti nikoli ne obupamo.

Ana Mržek in Lucija Godnič, 9. a

OŠ Komen prestižno priznanje

V največji predavalnici Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani je v sredo, 24. junija 2020, potekala redna letna skupščina ZOTKS (Zveza za tehnično kulturo Slovenije). Skupščina je bila predvidena že sredi marca, vendar je bila zaradi korona ukrepov prestavljena.

Po sprejetju letnega vsebinskega in finančnega poročila za preteklo leto ter strateškega načrta dela za tekoče leto so predstavniki ZOTKS že tradicionalno podelili priznanja ZOTKS posameznikom in posameznikom, organizacijam in drugim organom, ki s svojim delovanjem nadpovprečno prispevajo k razvoju tehnične kulture, raziskovalnega dela in znanosti ter tako zelo veliko prispevajo k uveljavljanju vizij in ciljev Zveze. Podelili so bronasta – za enoletne vidne rezultate, srebrna – za najmanj petletne vidne rezultate in zlata priznanja – za najmanj desetletna vidna priznanja ali enkratne pomembne dosežke ter najvišje priznanje, tj. častni znak ZOTKS.

Med prejemniki priznanj je bila kot edina osnovna šola v Sloveniji tudi OŠ Komen. Za pomemben prispevek k uresničevanju poslanstva ZOTKS na področju mladinskega raziskovalnega dela za najmanj petletno obdobje je prejela

srebrno priznanje. Prestižno priznanje so si prislužili učenci in njihovi mentorji za rezultate na državnih tekmovanjih iz kemije (3 srebrna priznanja), logike (4 srebrna in 5 zlatih priznanj) in mladinskih raziskovalnih nalog (1 bronasto, 7 srebrnih in 4 zlata priznanja).

Ob zaključku najbolj neobičajnega šolskega leta pomeni omenjeno priznanje pohvalo prizadevnim mentorjem za spodbujanje in razvijanje interesov

in sposobnosti, hkrati pa spodbudo za ustvarjalno in kvalitetno vzgojno-izobraževalno delo z mladimi v bodoče.

Poleg priznanja, ki ga je šola prejela letos od Območno-podjetniške zbornice Sežana za spodbujanje mladih pri ohranjanju in razvoju obrtništva, pomeni dobljeno priznanje ponoven dokaz o vlogi in prepoznavnosti šole v ožjem in širšem slovenskem prostoru.

Nives Cek, ravnateljica

Novo šolsko leto v znamenju 3 z

Za nazaj

Verjetno ga ni slovenskega pedagoga, ki bo kdajkoli pozabil na šolanje v pomladnih mesecih leta 2020. Na šoli smo v dobrih treh tednih osvojili vrsto kompetenc in uspešno zaključili šolsko leto 2019/2020. Sedaj že lahko potrdimo 100 % učni uspeh, solidne uvrstitve na organiziranih tekmovanjih, opravljene bralne značke, kolesarki izpit, izdali smo celo šolsko glasilo ter izpeljali popolno valet. Na zadnji šolski dan smo se razveselili prestižnega srebrnega priznanja, ki ga je šoli, za pomemben prispevek k uresničevanju poslanstva ZOTKS na področju mladinskega raziskovalnega dela podelila Zveza za tehnično kulturo Slovenije.

Nekaj vmes

Na počitnice smo odšli z mešanimi občutki in veliko vprašanji. Priprave na novo šolsko leto so potekale v veri, da bo do 1. septembra CO-VIDa konec in bo šolsko leto steklo po običajnih tirnicah. V šolske prostore so prišli obrtniki in zgledno uredili tlak pred učilnicami na J strani v Komnu, kjer imajo sedaj učenci lahko pouk pod pergolo.

Prišli so gradbinci in iz 3 oken v spodnjih učilnicah v Komnu ter 2 v Štanjelu naredili vrata. Učenci in učitelji od 1. do 5. razreda na matični šoli so se tako razveselili izhodov na prosto kar iz učilnic. Hvala ustanoviteljici, Občini Komen, ki je omogočila izvedbo izboljšav..

Na podružnici so omenjene dobrine, ki je v obdobju epidemije še posebej dobrodošla, deležni učenci 1., 5. in 6. razreda.

Učence je pričakala čista in urejena šola, za kar so zaslužni hišnik in čistilke, za lep zunanji izgled pa smo poskrbeli vsi delavci šole.

Žal so šolske kuharice v Komnu ostale v stari kuhinji, zagotavljajo pa, da bodo obroki kljub veliki prostorski stiski še naprej okusni.

Start

1. september bi lahko minil v čisto običajnem, sproščenem vzdušju, veselju ob ponovnem snidenju, stiskah pred neznanim. Začel se je z rahlim dežjem, ki pa se je ob začetku pouka ustavil, pred odhodom učencev v učilnice pa se je že kazalo tudi sonce. Po obveznem pozdravu ravnateljice/vodje podružnice na šolskem dvorišču, kjer so se učenci zbrali ob razrednikih s spuščeno obrazno masko, smo na simboličen način tudi letos izvedli objem šole. Sledil je odhod v učilnice, kjer so učenci dobili natančna navodila o gibanju, režimu prehranjevanja, zapuščanju učilnice, rokovanju s predmeti, nošenju mask, vzdrževanju higiene in varnostne razdalje. Le kdo bi si vse zapomnil?

Posebne sprejema je bilo tudi letos deležno 20 prvošolcev v Komnu in 16 prvošolcev v Štanjelu. V šolo so jih pospremili šestošolci - tutorji, ki jim bodo v dobrodošlo pomoč med šolskim letom. Tudi letos so jim učiteljice pripravile simpatičen kulturni program z lutkovno predstavo Ribica gre v šolo. Ribica jih je nato razveselila še na torti, žal je niso pojedli skupaj s starši, ki so ostali v telovadnici oziroma v več namenskem prostoru in bili deležni vseh navodil pedagoginje in predstavitve spletne platforme TEAMS, ki jim jo je pripravil računalnikar.

Sprejemu prvošolcev se je tudi letos pridružil župan Občine Komen, gospod Erik Modic.

In naprej

Prvošolci so že prvi ponedeljek v šoli posadili svoje drevo – letos je to jablana. Da bi uspešno rastle skupaj z njimi, da bi tako oni kot jablana pognali globoke korenine ter obrodilo/li zdrave sadove.

V novo šolsko leto pospremim vseh 308 učencev, njihovih staršev in cenjenih sodelavcev z besedami ministrice za izobraževanje, znanost in šport, prof. dr. Simone Kustec

»V kombinaciji zdravja, znanja in zaupanja zmoremo vse«.

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica
Foto: Vojko Franetič, Dunja Peric, Nives Cek

Samogovori v ofsajdu Mojce Senegačnik

V Kosovelovem domu v Sežani se je razstavi pod naslovom Moja dekleta, kjer se v Mali galeriji Mira Kranjca predstavlja sežanska mlada avtorica 25-letna Jovana Đukić, v Veliki galeriji Ivana Varla v počastitev sežanskega občinskega praznika pridružila (25. avgusta 2020) še razstava likovnih del akad. slikarke Mojce Senegačnik iz Komna z naslovom SamoGovori v ofsajdu.

Zbrane ljubitelje likovne umetnosti so pozdravili sežanski župan David Škabar, tudi sam kot avtorica razstave velik ljubitelj nogometa, in direktorica ter oblikovalec programov Kosovelovega doma Nina Ukmar in David Terčon. Slednja sta poudarila, da je tradicija, da se ob sežanskem prazniku predstavljajo domači ustvarjalci, in to ne samo iz sežanske občine, ampak tudi s širšega območja Krasa in Brkinov. Tokrat so izbrali Senegačnikovo, avtorico razstave, ki se je po končanem študiju na ljubljanski likovni akademiji leta 1995 preselila na Kras. Njeno delo je predstavila umet. zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn. Spregovorila je o njenem slikarskem delu, ki je nastalo v zadnjih dveh letih, in sicer risbe iz cikla samoGOVORI in kolaže iz cikla Ostanki dneva.

»Risbe nastajajo kot nekakšni listi iz beležke ali dnevnika oziroma kot neposredni zapisi v nekem trenutku asociativnih besed, znakov ali simbolov. Uporablja osnovne likovne prvine – točko, linijo, ploskev, spontano gesto in preprosta sredstva (najpogostejše ogline in grafit, malo črne in bele barve in kose grundiranega slikarskega platna). V tej fazi jo privlačijo hitri spontani zapisi na deviški belini platna in pri tem počutju se počuti, kot bi na čiste bele fasade v javnem prostoru puščala svoje odtise

in opozarjala nase. V svet bi rada izkričala svoje želje, strasti in strahove, želela bi bolj BITI in ne samo 'obstajati'. Svoje ime želi odtiskovati povsod in puščati sledi kot žival, ki označuje svoje stare in nove teritorije. Želi slišati svoj glas in zato govori, govori in govori. Sama sebi, sama s sabo – zato samoGOVORI,« je poudarila stalna sodelavka Kosovelovega doma Anamarija Stibilj Šajn.

Kolaži so dela manjših formatov, drobni dnevniški zapiski oziroma sestavljanke, ki so nastajali v glavnem v 'karantensko-koronskem' obdobju letošnjega leta. V njih združuje čisto intimne spomine na določene dragocene trenutke, včasih tudi odsev družbenih, ki jo vznemirjajo vsak dan. Zato naslov Ostanki dneva.

Mojca si je za umetniško izpoved izbrala risbo, ki jo oblikuje z ogljem, svinčnikom in vezenjem. Izstopajo krogi, ki so oblikovani v koncentrične kroge in spirale. Prevladujejo črno-beli toni, dodaja pa še

rdečo barvo, še zlasti na kolaže.

Senegačnikova sodeluje s številnimi študijskimi krožki, predava likovno umetnost tudi na kraški univerzi za tretje življenjsko obdobje s sedežem v Gorjanskem, razstavljala je tako v Kosovelovi knjižnici v Sežani kot njeni enoti v Komnu in drugod. Razstava v Kosovelovem domu pa je njena prva razstava v tej kulturni kraški ustanovi, s katero se predstavlja ob bližnjem Abrahamu, ki mu bo podala roko prihodnje leto.

Življenjepis

Mojca Senegačnik je rojena 21. aprila 1971 v Celju. Po končani Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo je nadaljevala študij slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Leta 1994 je prejela študentsko Prešernovo nagrado, naslednje leto (1995) je zaključila študij na ALU z diplomom pri prof. Emeriku Bernardu in prof. dr. Tomažu Brejcu. Od leta 1996 do 2006 ima status samostojne ustvarjalke na področju kulture. Aktivna je v lokalni skupnosti: je soorganizatorica razstav pri Mladinskem društvu ŠUZ v Komnu in vodja različnih likovnih delavnic za otroke in odrasle. Aktivna je kot mentorica študijskega krožka »Likovno ustvarjanje« v Knjižnici Komen in deluje tudi pod okriljem Kosovelove knjižnice Sežana. Že nekaj let je mentorica študijske skupine »Likovno ustvarjanje« pri UTŽO Kras, občasna koordinatorica in organizatorica umetniških tržnic v Štanjelu in Komnu in mentorica na različnih likovnih delavnicah, pridružena članica KunstHaus družine.

Njena razstava v Kosovelovem domu v Sežani bo na ogled do 4. oktobra.

Besedilo in foto: Olga Knez

Obisk na sedežu krške škofije (otok Krk) ob 100. obletnici smrti dr. Antona Mahniča iz Kobjdila

Ob letošnji 100. obletnici smrti dr. Antona Mahniča, našega častitljivega rojaka iz Kobjdila in krškega škofa v razburkanih časih preloma stoletja in prve svetovne vojne, se je za konec aprila načrtovalo romanje iz Komna, Štanjela in drugih bližnjih župnij na njegov grob na otoku Krku. Po predhodnem povabilu in najavi smo se štanjelski župnik Ciril Cej in ga. Vanda Mržek iz Kobjglave ter Marjan Jakopič in Ivan Uršič iz Komna, v svojstvu romarskih priprav, udeležili odličnega sprejema na sedežu krške škofije v mestu Krk. Da smo

občutili, da smo res dobrodošli, gre nedvomna zasluga našemu rojaku Mahniču, ki je tu bival in kot škof predano služboval vse od novembra 1896 do svoje smrti 14. decembra 1920 ter tem krajem, ljudem in celotni Hrvaški v tem obdobju s svojo držo, umom in delovnim doprinosom pustil neizbrisen pečat in globoke sledi (raziskava glagoljaštva, zoperstavljanje italijanski ekspanzionistični politiki ...).

Prijazno sta nas sprejela g. krški škof, Ivica Petanjak, in g. Saša Ilijić, postulator v postopku beatifikacije Antona Mahniča za

svetnika. Izmenjali smo si nekaj pogledov na program načrtovanega romanja na Mahničev grob, primerjali življenje hrvaških in slovenskih župnij, nato pa nas je g. Ilijić z res bogatim poznavanjem življenja in dela Antona Mahniča, ob podajanju zanimivosti iz njegovega življenja in dela, popeljal v bližnjo stolno katedralo Marijinega vnebovzetja, kamor so bili leta 2002 iz Zagreba prenešeni Mahničevi zemeljski ostanki. V tej cerkvi ima svoj grob še en primorski rojak – Josip Srebrnič iz Solkana, ki je leta 1923 nasledil Mahniča in bil

škof na Krku, pred smrtjo leta 1966 pa celo nadškof.

Ga. Vanda Mržek je na Mahničev grob položila šopek spomladanskih zvončkov s Krasa in si ogledala mesto postavitve obeležja, ki bi ga sama izdelala ob njegovi 100.

obletnici smrti.

Po zahvali za lep sprejem in za vse, kar smo slišali o krškem škofu in kobdilijskem rojaku, dr. Antonu Mahniču, smo se polni vtisov odpravili proti domu na naš in Mahničev Kras z željo, da se še z drugimi

Postulator Saša Ilijić z župnikoma Cejem in Jakopičem ob Mahničevem grobu, 29. 2. 2020 v katedrali Marijinega vnebovzeta v Krku.

romarji v ponedeljek, 27. aprila 2020, spet vrnemo. Žal pa nam jo je potem, kot vsi vemo, zagodel Covid-19. Želja po romanju na Mahničev grob pa še vedno ostaja in le čaka ugodnejšega časa, da jo skupaj uresničimo.

Besedilo in foto: Ivan Uršič

Zdaj je čas za Vas. Brda. Vipavska dolina. Kras.

Na Pomniku miru na Cerju je v začetku julija potekala predstavitve novega turističnega produkta, ki povezuje Brda, Vipavsko dolino in Kras. Pet krovnih turističnih organizacij, Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda, Turizem Miren-Kostanjevica, ORA Krasa in Brkinov, Zavod TRG Vipava, Javni zavod za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina ter največji turistični ponudnik, novogoriška družba Hit, skupaj kličejo: »Zdaj je čas za Brda, Vipavsko dolino in Kras! Za tri izjemne vinorodne okoliše, ki z barvami sonca, zelene Vipave in temno rdeče jerine rišejo mavrico edinstvenih doživetij. Zdaj je čas, da si podajo roko rebula, zelen in teran.«

Projekt pomeni prvi korak na poti povezovanja treh žlahtnih dežel v eno najlepših turističnih zgodb Slovenije. Pisanje novega poglavja turistične zgodbe regije je na Pomniku miru toplo pozdravil tudi državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simon Zajc: »Skupna ponudba Krasa, Vipavske doline in Goriških Brd je v središče postavila lepote narave, vinogradni karakter treh pokrajin in njihovo gastronomijo. To so aduti, ki premorejo vse, kar danes v turizmu šteje: izvirnost, pristnost in intimnost. Če k temu dodamo še slovensko pregovorno zavezanost visokih higienskim standardom, ekologiji in trajnostnemu ravnanju, imate Vipavci, Kraševci in Brici čisto vse, kar danes turist išče in potrebuje.«

Namen SKUPNEGA POVABILA vseh združenih destinacij, ki vključuje brezplačna vodenja po največjih znamenitostih ob kozarcu avtohtonih vin, je goste popeljati na odkrivanje izjeme zgodovinske, kulturne in naravne dediščine teritorija ter izkušnjo obogatiti z okušanjem avtohtone vrhunske žlahtne kapljice. Glede na velikost to območje premore največ vinarjev, uvrščenih na svetovne TOP lestvice, največ Michelinovih zvezdic kuharskih chefov, največ zlatih in srebrnih slovenskih zelenih

destinacij in okoljsko certificiranih ponudnikov turističnih storitev, največ znamenitosti, ki so si zaslužile znamko UNESCO dediščine človeštva.

Čas je, da gostje to edinstveno ponudbo doživijo kot enotno pripoved. Močna povezovalna nit med zelenimi destinacijami v ospredje postavlja spoznavanje avtohtonih posebnosti regije, Brd, Krasa in Vipavske doline, spodbuja razpršitev gostov in kar je najbolj pomembno, tke trajne vezi med deležniki na ravni celotne regije.

Skupno zgodbo pod krovnim sloganom Čas za vas. Brda. Vipavska dolina. Kras tke 24 znamenitosti, muzejev, umetniških galerij in trajnostnih centrov.

V Brdih:

Grad Dobrovo z zbirko Zorana Mušiča, Srednjeveško vasico Šmartno, Galerijo Alma House v Medani, Vilo Vipolže in Park miru na Sabotinu

V Vipavski dolini:

Kostanjeviški samostan Nova Gorica, Trg Evrope Nova Gorica, Mirenski Grad, Galerijo Oskar Kogoj Nature Design, Vipavski Križ, Pilonovo galerijo Ajdovščina, Kovaški muzej Lokovec, Dvorec Lanthieri, Mostovi Vipave, Arhitektura Vipave in Vinski muzej Vipava.

Na Krasu:

Kobilarno Lipica, Park Škocjanske jame, Pomnik miru na Cerju, Pepin vrt Dutovlje, Interpretacijski center kraške vegetacije in Botanični vrt v Sežani, Spacalovo galerijo v Štanjelu, Škratelnjovo domačijo v Divači in Slamčevo domačijo v Pliskovici.

Skupno promocijsko zgodbo je z navdušenjem pozdravilo 135 ponudnikov nočitev in ponudniki degustacij na 19-ih lokacijah. Kampanja je podprta s priložnostno spletno stranjo www.brda-vipavskadolina-kras.si.

«Gasilec nobiti»

Že pred 5 leti smo izvedli vseslovensko izobraževalno nagradni natečaj na osnovnih šolah pod imenom »Brez skrbi od doma« v katerem je sodelovalo več kot 100 osnovnih šol z ekskluzivnim sponzor-

V letu 2020 smo se odločili, da bomo izvedli nagradno glasovanje pod imenom »Najboljše PGD 2021«. Vsi sodelujoči bodo ob ozaveščanju glasovali za njihovo PGD ter postali finalisti žrebanja in tako pripomogli, da bo prav njihovo PGD zbralo 100 glasov in se tako uvrstilo v finalno žrebanje, kjer jim bo generalni sponzor kampanje, podjetje Avto Krka – tehnični pregledi, podarilo 1.000,00 eur donacije.

nagradnega glasovanja je podjetje AM&PM Global iz Nove Gorice, katero ima več kot 30 let izkušenj. Poslanstvo hčerinskega podjetja Gasilec pohiti, preventivna požarna varnost d.o.o. je ozaveščanje na prodročju varnosti slehernega doma z unikatnimi rešitvami v času, ko nam je vsem varnost našega doma na prvem mestu takoj za zdravjem.

Na pomoč iz ekipe Gasilec pohiti – www.gasilecpohiti.si.

SUPER NAGRADNA KRIŽANKA – TEDEN DNI POČITNIC ZA DVE OSEBI
SODELUJ-GLASUJ-SPOZNAJ-ZMAGAJ

15

Gasilec, pohiti!

Kupon z nagradnim geslom **zalepite na dopisnico**
in pošljite na naslov:

Gasilec pohiti- preventivna požarna varnost d.o.o.,
Gradnikove Brigade 19, 5000 Nova Gorica.

							POVABLJENKA		PISATELJICA LINDGREN	NEPOPUSTLJIVOST	CVETICA PERUNIKA	MOČVIRSKA RASTLINA, LOČEK	REDEK ZLAHTNI PLIN (Xe)	AM. IGRALEC (TOM) IZ CRK STANKI
ČLANICA GASILSKEGA DRUŠTVA										2				
NABRUŠENOST														
MAMIN ALI OČETOV BRAT (LJUBKOVALNO)														
SEME PRI GOBAH									5	NIKE LJ		9		
IRSKI PLES										PRIKOT GANGESA (IZ CRK NOS)	SEJANJE			
ZGODNJE VINO										BISTVO (IZ SENI)				
										MEHKO USNJE				
PRIPRAVA ZA GAŠENJE OGNJA		UČITELJ	GAZELA S TEMNIMI LISAMI	PRIPADNICA GALCEV	OTOK ČAROVNICE KIRKE (IZ: AAJ)	PISATELJ MURNIK POČITNIŠKA HIŠICA								
GASILSKA ENOTA	1						KRALJ ZAHODNIH GOTOV (IZ: KILARA)	OZNAKA ZA SLOVENSKE TOLAR			NOMADSKO LJUDSTVO V SIBIRIJI	IZDELOVALEK KRAVAT		
INDIJSKI JUNAŠKI EP O PRINCURAMI								GLAS PRI EKSPLOZIJIZIDARSKO ORODJE				6		
IZROČITEV DENARJA ZA DELO							13	VELIK HRVASKI OTOK				7		
ZEMLJA, VODA, OGENJ IN ----					VELIKA POKRAJINA V VIETNAMU			VOJAK, KI KOPLJE ROVE	REŠITE JO, NI TEŽKA!	MAKARSKA GL. MESTO PERUJA				
ANGELA (KRAJŠE); IZ CRK LEGA					POŠAST, KI BRUHA OGENJ	GR. BOG VOJNE DEL STOPALA	3		ZASLEDOVANJE DIVJADI VOJVODINEC		10			
IME PESNICE ŠKERL	12		ZVEZA PRIJATELJEV TELESNA TEKOČINA	4		SOSEDNJA DRŽAVA 4. IN 10. CRKA								
LUKA NOVAK			ZDRAVO RAZMISLANJE TOM CEVC	14										
ŠOLI DUŠIKOVE KISLINE						DEL GASILSKE OPREME					11			
DELOVANJE GASILCEV					15	SESTAVIL JOŽE PETELIN	VELIKA DOLGOREPA PAPIGA			SIMBOL ZA IRIDIJ				

PRIHAJA NA NA NAŠE ODRE:

Vabimo vas k ogledu razstav:

- razstave likovnih del MOJCE SENEGAČNIK z naslovom »samoGOVORI v ofsajdu« in
- razstave ilustracij JOVANE ĐUKIČ z naslovom 'MOJA DEKLETA'

Obe razstavi sta pripravljene ob prazniku občine Sežana.

GLASBA Z OKUSOM

Petek, 4. september 2020, ob 20.00

BLUEGRASS HOPPERS

Skupina Bluegrass Hoppers je bila ustanovljena kot trio z imenom Coun't Štajerska februarja 1982. Izstopali so več načinov. V prvi vrsti so le malo pozornosti namenili komercialnim uspešnicam country glasbe. Ko pa so jih igrali, so to storili tako, da so na njih vtisnili svoj edinstveni pečat. V zadnjih sedemindvajsetih letih so Bluegrass Hoppers pustili neizbrisen pečat s svojim navdušenjem in iskreno energijo. Obogatili so živahna glasbena prizorišča doma in v tujini. V svoje interpretacije so Bluegrass Hoppers vgradili temelje bluegrassa, okrepljene z ritmi rokenrola, močjo rhythm 'n' bluesa, vse začinjene s toni gospela, reggaeja, jazza, folka in countryja.

Zasedba: Tonček Cigula – kitara, mandolina, vokal; Milan Kebrič – bas, vokal; Marko Logar – kitara, vokal; Dragan Verber – 5-strunski banjo, kitara, ustni organ, vokal.

Večer smo pripravili ob podpori Ameriške ambasade v Ljubljani.

Pozor: število sedežev je omejeno.

Po koncertu bo pokušina hrane v sozvočju z glasbo.

Vstopnina v predprodaji: 10 EUR.

Cena vstopnice na dan dogodka bo 15 EUR (popustov ni) – iz organizacijskih razlogov bo na dan dogodka v prodaji samo 10 vstopnic.

ZA OTROKE

Sobota, 19. september 2020, ob 10.00

Mini teater Ljubljana, Mirna Rustemovič – **VSI TUKAJ, VSI SKUPAJ**

Lutkovna predstava.

Sobota, 26. september 2020, ob 10.00

Murat in Jose: **RITMIČNO ŠKATLASTE PRAVLJICE**

glasbeno-pripovedovalska interaktivna predstava. Avtorski projekt Murata in Josa.

NAZAJ V KINO

v septembru bojo na sporedu filmi:

POD BELIMI PEČINAMI, PROXIMA, NEODVISNE, CORPUS CHRISTI, KAPITAN SABLJEZOBI IN ČAROBNI DIAMANT, RADIOAKTIVNA, MULAN, LASSIE, OSTRŽEK, V MATERNICI (s pogovorom po filmu), MEDENA DEŽELA in drugi

VABLJENI!

Program in informacije: www.kosovelovdom.si

Spremljajte tudi naša FB profila KINO Sežana in Kosovelov dom Sežana.

JAVNI ZAVOD KOMENSKI KRAS, TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL

Štanjel 1a, 6222 Štanjel, +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu

Datum	Ura	Prireditel	Kraj	Organizator/informacije
26. september 2020 PETEK	18:00	Dnevi evropske kulturne dediščine: Od hiše do hiše skozi prostor in čas, razstava starih fotografij Štanjela – odprtje razstave	Štanjel	Društvo likovnih pedagogov Primorja Vlasta Markočič Tel.: +386 (0)31 541 636
1. oktober 2020 ČETRTEK	14:00 – 18:00	Dnevi evropske kulturne dediščine: Historični vrtovi, trta in vrtnice v historičnem vrtu Ville Fabiani – Strokovni dan – sprehod po posestvu in druženje v vrtu	Kobdilj, Vila Fabiani	Vila Fabiani Tel.: +386 (0)41 315 580 fabiani@malgaj.com
6. – 8. oktober 2020	14:00 – 18:00	Dnevi evropske kulturne dediščine: Historični vrtovi, trta in vrtnice v historičnem vrtu Ville Fabiani – Dan odprtih vrat	Kobdilj, Vila Fabiani	Vila Fabiani Tel.: +386 (0)41 315 580 fabiani@malgaj.com
25. oktober 2020 NEDELJA	9:00	23. pohod po sledih Soške fronte	Brestovica pri Komnu	Turistično društvo Brest Tel.: +386 (0)5 7664 334 +386 (0)40 815 552 stane.svgelj@siol.net www.brestovica.com

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
stalna razstava	Razstava Maks Fabiani	Štanjel – Kvadratni stolp	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava	Ana & Gaja Art Gallery	Štanjel – Vhodni stolp	Ana in Gaja Hanzel Tel.: +386 (0) 31 667 875 gaja.hanzel@gmail.com
začasna razstava	Od hiše do hiše skozi prostor in čas, razstava starih fotografij Štanjela	Grajžarjeva galerija	Grajžarjeva galerija Vlasta Markočič Tel.: +386 (0)31 541 636

JESENSKE SERENADE

Glasbena mladina ljubljanska že 44 let zapored organizira ciklus koncertov, ki so jih poimenovali Jesenske serenade. Štirioglatno obletnico bomo praznovali skupaj z njimi tudi na Krasu in v Brkinih.

Njihovi izvajalci in izvajalke so vsi po vrsti vrhunski in mladosti navkljub mednarodno priznani in iskani glasbeniki. Z željo, da nam korona virus ne »odpelje« Jesenskih serenad, vas vabimo v Viteško dvorano v Štanjelu v torek, 22. septembra, ob 20. uri.

Trgatvi navkljub bomo zagotovo našli čas, da prisluhnemo skupini Libertrio, ki je zanimiva in ne pogosto slišana komorna zasedba. Violina, kontrabas in kitara so instrumenti, ki bodo v rokah izjemnih glasbenikov na koncertih Jesenskih serenad zaigrali skladbe de Falle, Gershwin in Piazzolle.

Matjaž Porovne, Katja Porovne Silič in Petar Brčarevič so člani Slovenske filharmonije in člani zasedbe Libertrio, ki je bila ustanovljena na pobudo Društva slovenskih skladateljev. Obeta se nam zares lep glasbeni dogodek. Vabljeni!

Sofinanciranje kadrovskih štipendij

S 7. oktobrom se lahko delodajalci prijavijo na razpis Regionalnega razvojnega centra Koper za sofinanciranje kadrovskih štipendij, za novo šolsko leto 2020/2021. V letošnjem razpisu je na voljo 70.000,00 evrov sredstev.

Kadrovsko štipendiranje postaja razšir-

jenja oblika pridobivanja dobrega kadra. Na trgu dela ne primanjkuje delovne sile v kontekstu številčnosti, ampak v kakovosti in ustrezni profiliranosti kadra. Podjetništvo se v vse večji meri seli proti Osrednji Sloveniji, skladno se po končanem šolanju seli tudi mladina in posledično bodoči ustrezen kader v ostalih regijah izginja.

Štipendiranje delodajalcem omogoča lažjo pridobitev kadra, ki ga lahko razvijajo sami s svojim znanjem in izkušnjami, saj jih v svoje delovno okolje vključijo že v času izobraževanja. S tem mladi ostajajo v domačih regijah, delodajalci pa lahko dolgoročno načrtujejo kadre in se povezujejo z izobraževalnimi institucijami. Štipendisti imajo zagotovljeno prihodnost v podjetju, podjetje pa oblikuje kader glede na svoje potrebe, kar tudi prispeva k nadaljnjemu razvoju samega podjetja.

Delež sofinanciranja z občinskim deležem znaša 60 % podeljene štipendije in se pri deficitarnih poklicih poveča na 80 %.

Razpis je namenjen podjetjem, javnim zdravstvenim zavodom, zasebnim zavodom, fizičnim osebam, ki na podlagi pogodbe o zaposlitvi zaposlujejo delavce in družinskim podjetjem, ki načrtujejo zaposlitev svojih otrok.

V Obalno-kraški regiji je bilo v shemo vključenih že preko 160 delodajalcev, ki so podelili okrog 270 štipendij. Najpogostejši poklici, ki so vključeni v regijsko štipendijsko shemo so tehnično usmerjeni, prevladujejo strojni tehnik, elektrotehnik, mehanik, strojni inženir in ekonomist.

Sredstva prispeva Evropski socialni sklad, RS ter občine Obalno-kraške regije.

Dodatne informacije: RRC Koper, ulica 15. maja 19, 6000 Koper (www.rrc-kp.si).

Kontaktne osebe: Karin Stibilj (karin.podgornik@rrc-kp.si, 05 66 37 580) in Tina Matekovič (tina.matekovic@rrc-kp.si, 05 66 37 590).

Besedilo: Karin Stibilj

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00
sreda od 7.30 do 11.00 in od 12.00 do 16.00

Krajevni urad Komen

Telefon: 030 720 220
Uradne ure: vsak četrty torek v mesecu od 8.00 do 11.00 in od 12.00 do 14.00,
Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani, tel. št.: 05 73 12 700.

Policijska pisarna Komen

(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)
Telefon: 05 70 71 500
Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@iol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 14. ure

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 12.00 do 19.00 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15. ure
sreda od 9.00 do 18. ure

Zbirni center Komen

torek: od 9. do 13.00
četrtek: od 14. do 17.00
sobota: od 9. do 13.00

Delovanje javne razsvetljave - prijava napak:

Javna razsvetljava d. d., Litijska cesta 263, Ljubljana
Telefon: 01 5863 600
E-pošta: info@jr-lj.si
Spletna stran: www.jr-lj.si/prijava-napak

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti), odprta je od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00.

ODPRTO ŠIROKOPASOVNO OMREŽJE KOMEN - prijava poškodbe infrastrukture, ki ni povezana z motnjami delovanja storitev pri njih.

E-pošta: napake.oso@gvo.si
Telefon: 02 333 26 23, 02 332 23 00
(izven delovnega časa, med 15.00 in 7.00 naslednjega dne)

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen, 21. 8. 2020

